

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

Yıl : 6

Sayı : 68

AĞUSTOS 1967

İÇİNDEKİLER

Sayfa

İki Olay bir sonuç	3
Kasaplık hayvan Standardlarının uygulanması için eksper kursu başarı ile sonuçlandı	4-5
Millî seviyede bir Standardizasyon bürosunun kurulması	6-8
Ihracatta ve İthalatta Standard Kontrolu	9
Kavak Dostlarım	11
Türkiye Şarapçılığı	12-15
Kanat Pistonlu el su pompaları Standardı	16-17
Kitre Standardı	19
Arnavutluk Devlet Standardlar Bürosu	21
Milletlerarası Elektroteknik Komisyonu Prag XXXII. Genel Toplantısı	22-25
Bangkok Raporu	27

Summary of contents 29-32

NECATİBEY CADDESİ
ANKARA

31 Ağustos 1967 tarihinde basılmıştır

TEŞEKKÜR

Geçtiğimiz Temmuz ayında yurdumuzda vukuþulan müessif deprem olayları ile ilgili olarak, muhtelif IEC ve ISO üyesi millî kuruluşlar, Türk Standardları Enstitüsüne üzüntülerini bildirmiþlerdir.

STANDARD, TSE adına bu kuruluşlara teşekkürlerini sunar.

BU SAYIDAN

Ağustos ayı içinde kamu oyunda geniş yankılar uyandıran bir konu zeytinyağı ile ilgiliydi. İtalya'dan geri çevrilen bir parti zeytinyağı, denetleme konusundaki durumu ortaya koydu. Basyazida, denetlemelerin yapılması hakkında neler yapılabileceğine tekrar deðinilmiştir.

Basyazida deðinilen önemli bir konuda İstanbul Ticaret Borsası'nın canlı hayvan standardları ile ilgili olarak düzenlediği seminerdir. Bu konuya ayrı bir yazıda da yer verilmiştir.

Bu hususlara ilişkin bir yazı da ihracat ve ithalatta yapılan denetlemelerle ilgili yazıdır. «Türk Standardlarının Uygulanması Hakkında Tüzük»ün son maddelerini yorumlayan bu yazının okuyucularımızca faydalı bulunacağına inanıyoruz.

Bu sayımızda, Moskova'da yapılan ISO toplantısı sırasında verilen DEVCONF seri konferanslarından ikincisini veriyoruz.

İki sayı sürecek olan şarap konusundaki önemli ve ilginç yazının ilkini de bu sayımızda bulacaksınız.

Geçen sayımızda, kısaca yer verilen IEC Prag toplantısı hakkında geniş bir yazıyı sunuyoruz.

STANDARD

bir degil...

iki degil...

üç degil...

**tam 4 model
emaye buzdolabı
yalnız AEG'de vardır!**

Bunda böbürlenecek ne var?

Şu var ki, yaşadığımız bu feza çağında dahi buz dolaplarının iç gövdesi için iletkenlik, kokusuzluk ve temizlik bakımından emaye sactan daha üstün vasıflı bir madde hâlâ keşfedilememiştir. Onun içindir ki dünyaca meşhur, istisnasız, bütün buz dolaplarının içi daima, daima, daima emaye sactan yapılmaktadır. Memleketimizde imal edilen AEG'le-

rin iç gövdeleri, yekpare kalın sac-
tandır ve hususi bir emaye tabakası
ile kaplıdır.

Geçen yıl, bir buz dolabına sahip ol-
dukları halde ikinci bir buz dolabı
alan ailelerin çoğu AEG'de karar kıl-
mışlardır. Buz dolabından anlayanlar,
fark ödemeden elde edebilecekleri
böyle bir üstünlüğün cazibesine da-
yanabilirler mi?

AEG

“Kendisi en büyük ikramiye olan buz dolabı”

İKİ OLAY BİR SONUÇ

Faruk A. SÜNTER

Geçen yazımızda standard hazırlama işinin memleketimizde artık yola girdiğini, Türk Standardları Enstitüsü'nün kısa zamanda 500'den fazla «Türk Standardı» ni hazırladığını, maddi bakımdan desteklenecek olursa, kuruluş yapısının yılda yüzlerce standard hazırlamaya elverişli olduğunu belirtmiş ve bu durumda ihtiyacımızın, standard hazırlama değil, iyi bir uygulama düzeni kurulması olduğu sonucuna varmıştır.

Standard davasına önem verenler, ve TSE'nin çalışmalarını izleyenler, yillardan beri uygulama yetersizliğinden derin yanıldığını çok iyi bilirler. 132 Sayılı TSE Kuruluş Kanunu'na göre, yapılan «Türk Standardları»nın zorunlu olarak uygulanması için bir tüzük yapılmış ve böylece Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilen Türk Standardlarının, 1705 Sayılı «Ticarette Hıyle ve Taşışın Men'i ve İhracatin Murrakabe ve Korunması» Kanunu ile bağlantısı sağlanmıştır.

1705 Sayılı Kanunun 40 yıl öncesine göre bir önem taşıyan cezalarının bugün pek hafif kalması dışında, görülmüyor ki, standard uygulaması için gerekli mevzuatımız tam olarak vardır. Fakat, bu mevzuata göre alınan kararları uygulayacak nitelikte sorumlu organ yoktur.

Gerçekten, TSE kurulmadan önce, 12 kadar târîma dayanan ihracat maddesi ile 11 sanayi mamûlü için kabul edilen tüzükleri denetleyen eleman kadrosunda onbeş yıl öncesine göre bir artış yoktur. Eleman sayısı artmamış; halbuki zorunlu uygulamaya konan Türk Standardları 110'u geçmek suretiyle 90'dan fazla bir artış göstermiştir.

Görülmüyor ki olay, bir karar alma, bir yürürlüğe koyma işi değil; çok geniş bir kadroyu işbaşına getirme, bunları eğitme ve bir yandan da Türk Standardlarına göre mal hazırlayanları «donatma» ve aydınlatmayı kapsayan pek çok sorunların tüm olarak çözümlenmesini gerektiren bir alan açılmıştır.

Türk Standardlarının uygulanması işi, ekonomik alanda hızla kalkınan memleketimizde gittikçe artan mal kategorilerine sıçramakta ve bu ihtiyaç yüzlerce konuya kapsama istadığını göstermektedir. Hal böyle olunca, bunların standardlarına uygunluğunu kontrol edecek eleman kadrosunun da binlere varması gerekecektir. Bu büyük kadroyu Devlet bütçesinden beslenen Bakanlıklar teşkilatına sürekli olarak verileştirmek güçtür. Onun için az madde ve küçük kadro ile yetinen ceyrek yüzyıl önceki sistemden ayrılmak ve bugünün gerçeklerine göre işleyecek bir düzen kurmak zoru ile karşı karşıyayız. Üç-dört yıldan beri şu tezi savunuyoruz: Ticaret ve Sanayi Odaları ve ticaret borsaları, mimar ve mühendis odaları ve bunların birlikleri, bazı iktisadi devlet teşekkülleri gibi standard uygulamasında görev alabi-

lecek nitelikteki kuruluşlar eleman yardımını yaparak bu önemli memleket davasında büyük çapta faydalı olabilirler. Böyle bir düzen kurulur ve arzulanan işbirliği sağlanacak olursa, Bakanlıklardaki kadrolar yeni sistemin denetiminde sorumlu görev alarak, içinden çıkmaz zannedilen bu önemli sorunu pekâlâ çözümleyebilirler.

Geride bıraktığımız Ağustos ayı, bu konuda artık sıratle bir sonuca varılması gereğini ortaya koyan iki önemli olayı yaşamıştır. Bunlardan biri, standard uygulamasının artık vakit kaybedilmeksızın düzenlenmesi zorunlu olduğunu; öbürü de özel sektör kamu kuruluşlarının bu davada nasıl faydalı olabileceklerini ortaya koymuştur.

Sözü edilen ilk konu, artık çekinmeden «meşhur» diyeBILECEĞİMİZ ZEYTINYAĞI skandalıdır. Ticaret Bakanımız başta olmak üzere bütün yetkililer, standard uygulamasının yeni bir düzene sokulması gereğini artık tartışmamakta, yalnız ve yalnız çıkar bir yol aramaktadırlar. «Bir musibet, bin nasihatten yeğdir.» Atalar Sözü hatırlanacak olursa, İtalya'dan dönen zeytinyağıları, bundan böyle memleketimizden yapılacak ihracata yalnız İtalya'nın değil, bütün Dünüyanın kapılarını açacağı ve bu bakımdan faydalı olacağın benzemektedir.

İkinci konu ise, İstanbul Ticaret Borsasının, T. Odalar Birliği ve TSE'nin desteği ile düzenleyip başarılı ile tamamladığı «Canlı Hayvan Türk Standardları» üzerine eksper yetiştirmek amacıyla güden kurs tut. 80'e yakın meslek adamina değerli yönetici ve öğretmenler tarafından ilgili Türk Standardlarının uygulanması için gerekli bütün dersler verilmiş, borsa alım satımlarında, kesim yerlerinde uygulamalar yapılmış ve yarın sorumluluk alabilecek eksperlere ilk hazırlık bilgileri verilmiştir. Bu kursa katılan eksper adayları arasından 132 Sayılı Kanuna göre yeni düzenlenecek kurs ve seminerler sonucunda başarılı kontrolörler kazanılacağı anlaşılmıştır.

Bugün tarımda, sanayide, dürüst iç ticaret ve ihracatta temel bir unsur olan standardın tam olarak yürütülmesi için gerekli ortam hazırdr. TSE, standard hazırlamada, eleman eğitme konusunda kendine düşen görevleri yapacak seviyeye ulaşmıştır ve yapmaktadır.

İstanbul Ticaret Borsası da, uygulama düzeninde özel sektörün nasıl yardımcı olabileceği dair güzel bir örnek vermiş olmakla kutlanmaya hak kazanmıştır.

Şimdi herkese düşen görev, bu dava etrafında gittikçe artan safları daha da sıkıştırmak ve memleket kalkınmasının hızlanan temposuna bu yöneden de ayak uydurmaktır.

Kursiyerlerden büyük bir grup yönetici cilerle beraber son gün borsa önünde

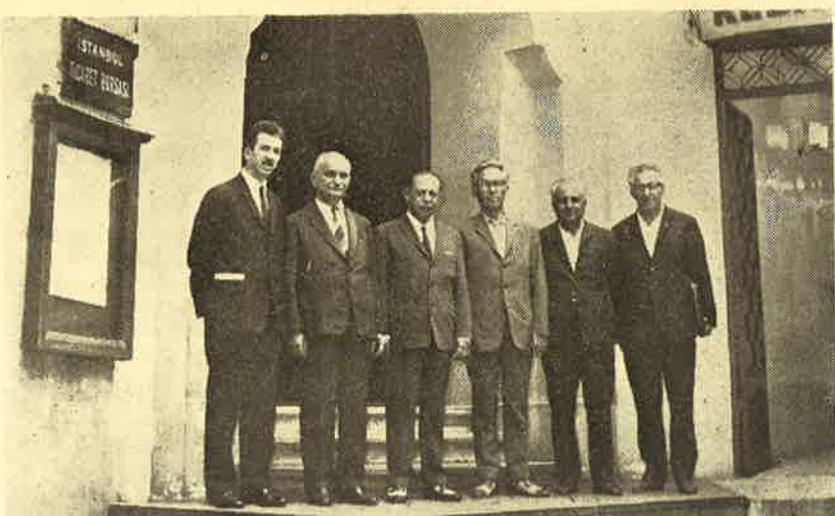
İSTANBUL TİCARET BORSASININ ÖRNEK BİR TUTUMU

Kasaplık Hayvan standardlarının uygulanması için eksper kursu başarı ile sonuçlandı

İstanbul Ticaret Borsası 16 saat rastlanacak aksaklıları da zama vereceği düşünülürse, İstanbul Ti-yılı «Kasaplık Hayvan ve İhracat-çarı Meslek Komitesi», Türk Standardları Enstitüsü tarafından kabul edilip yayınlanan ve böylece ihtiyacı olarak uygulanabilen (henuz Bakanlar Kurulu Kararı ile mecburi olarak yürürlüğe konulmamış bulunan) TS 383 «Kasaplık Sığır», TS 384 «Kasaplık Koyun», TS 385 «Kasaplık Kuzu», TS 386 «Kasaplık Kılkeci» ve TS 387 «Kasaplık Kiloğlak» standardlarının uygulanmasının gerektirdiği bir eksper yetiştirmeye kursunun düzenlenmesini kararlaştırmıştır.

Borsa Yönetim kurulunca uygun bulunan bu karar, T. Odalar Birliği ve Türk Standardları Enstitüsü tarafından da desteklenmiştir.

Standardların mecburi olarak yürürlüğe girmesinden önce yapılan bu kursun uygulama elemanlarını hazırlamadan başka, uygulamada

Kurs yönetmen ve öğretmenlerinden bir grup TSE Başkanı ile birlikte Borsa önünde.

rol aldığı bu standartların memleketi faydalı olması amacıyla giriştiği bu teşebbüs, TSE çevrelerinde örnek bir davranış olarak belirtmiş ve takdir olunmuştur.

20 Gün Süren Kursa 76 Kursiyer Katıldı :

28 Temmuz günü, İstanbul Ticaret Borsası Salonunda kurs çalışmaları Yonetim Kurulu Başkanı Nejat Basmacı'nın açış konuşması ile başlamıştır. Açılsız Töreninde 72'si Borsa çevresinden, 1'i Erzurum Borsasından, 2'si Karaağaç mezbahasından ve 1'i de Et ve Balık Kurumu'ndan olmak üzere 76 kursiyer ve kalabalık bir davetli topluluğu hazır bulunmuştur.

Bu konuya başından beri büyük emek veren ve aramızdan ebediyyen ayrılmış blunan eski Borsa Başkanı Hayati Duvenci ve Meslek Komitesi Üyesi Ethem Salle merhumları bir dakika ayakta sükülla anımlarlarından sonra Başkan Basmacı ilgi ile izlenen konuşmasında :

İstanbul Ticaret Borsası Yonetim Kurulu Başkanı Nejat Basmacı açılış konuşmasını yaparken

Türkiye'nin iktisadi rejim ve millet olarak karma ekonomi dizeni içinde serbest piyasa nizamını seçmiş ve benimsemiş bulduğunu, Anayasının Devlete güvenlik ve kararlılık içerisinde çalışmayı derpi ettiğini, özel teşebbüsün ise bu nizamda kendine düşen görevi yapma çabasında olduğunu belirterek İstanbul Borsasının bu gerçekçi hizmet anlayışı içinde ve bu ilhamla plânlî kalkınma ham-

lemizde gelişmemizi hedef tutan her tedbir ve her tedbir teklifine önem vermektedir. Buna devam edeceğini açıklamış, kursun önemini ve standartların gereğini belirterek sözlerine devamlı : Birinci Beş Yıllık Plânın, Türkiye et sanayii konusunda birçok tedbirleri derpi ettiğini, bunların arasında tüketici piyasa tercihlerinin üretime ulaştırılmasını sağlamak üzere canlı hayvan standartlarının da mevcut olduğunu, Borsanın bu konularla çok yakından ve hattâ baştan beri TSE ile yakın bir işbirliği kurarak ilgili olduğunu, standardlarda uygulamanın temsilcileri olarak kursiyerlerin hizmetlerini önemini belirtmiş ve tarihi bir akışın ve olusun dönemin noktasında bulundugumuzu açıkladıktan sonra standartların katı kalıplar olmadığını, ihtiyaç ve gereklere göre tâdile uğrama faziletine sahip oldukları, bu görüş açısından standartların önceden iyice kavranma ve öğrenilmesinin gerektiği, ayrıca 5590 sayılı Kanun gereğince «Piyasada Tiplerin Asgari Vâsiflarını Tesbit ve uygulamasını düzenlemek» hususunun Borsaların, karma ekonomi ve serbest piyasa kuralının kesin icabı olarak kaçınılmaz görevlerinden olduğunu belirtmiş ve kursiyerlere başarılar dilemiş, davetlilere de törene katılmalarından dolayı teşekkürle konuşmasını bitirmiştir.

Organizasyon, Dersler ve Öğretmenler :

Ticaret Borsası bu kursun düzenlenmesi sorumluluğunu Meslek Komitesinden Numan Balto'nun başkanlığında Fikret Özkartal ve Asım Ak'tan kurulu bir heyete vermiş ve yönetmenlik görevini de T. Odalar Birliği Müşaviri ve Türk Standardları Enstitüsü Kasaplık Hayvan standartları Teknik Komitesi Raportörü Ragıp Saguner'e bırakmıştır. Ragıp Saguner'den başka Selâhattin Türel, Nevzat Özgen ve Necdet Özbaysal da öğretimle meşgul olmuşlardır.

Saguner ve Özgen, nazari ve ameli standart uygulaması; Özbaysal ve Türel de borsacılık ve mevzuat konularında kursiyerlere bilgi vermişlerdir. Esasen pratik alanda tecrübe sahibi olan kursiyerlerin haftada üç gün ikişer saat süre ile yapılan çalışmalarda soruları ilginç sorular da faydalı sonuçlar alınmasında rol oynamıştır.

Kursun sonunda bir de test sistemi yoklama düzenlenmiş ve kursiyerlerin yirmi günlük çalışma sonunda Türk standartlarını bütün incelikleri ile kavrama yoluna girdikleri memnuniyetle görülmüş ve bu başarılı sonuç İstanbul Ticaret Borsası yetkililerini yeni yeni benzer çalışmalar düzenlemeye teşvik etmiştir.

Son dersi veren ve kapanış konuşmasını yapan TSE Yonetim Kurulu Başkanı Faruk A. Sünter, kursiyere, Borsa Genel Sekreteri Enver Güçlü tarafından takdim edilirken.

TSE Başkanı Faruk A. Sünter'in Konuşması ile Kurs Kapandı :

Kursun son gününde bir konuşma yapmak üzere davalı edilen Türk Standardları Enstitüsü Başkanı Faruk A. Sünter, 15 Ağustos Cuma günü yaptığı uzun bir konuşma ile standartizasyonun doğusunu ve bugünkü önemini belirtmiş, bizde ve Dünyada standard hazırlanması ve uygulanması usullerini anlatmış, bu arada TSE'ce hazırlanan «Standard Nedir» adlı broşürü dağıtıarak Enstitü'nün bugüne kadar hazırlamış bulunduğu 500'den fazla standardin ikmâl edilmiş bulunduğu tebarüz ettirmiştir ve bu standartların uygulanması hususunda ilk defa bir kurs düzenleyen İstanbul Ticaret Borsası ile bu teşebbüsü destekleyen Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği'ni tebrik etmiştir.

TSE Başkanının konuşmasından sonra kurs çalışmaları tamamlandı ve kursiyerler dağılmışlardır.

DEVCONF KONFERANSLARI

MİLLÎ SEVİYEDE BİR STANDARDİZASYON BÜROSUNUN KURULMASI

**KURULACAK OLAN BİR BÜRONUN BAŞARISI, BU TEŞKİLATIN
TARAFSIZ VE BAĞIMSIZ BİR HÜVIYETİ OLMASINA, BİLİMSEL VE
TEKNİK ALANLARDAKİ BÜTÜN MİLLÎ OTORİTELER İLE DEVLET
VE ÖZEL SEKTÖRLERİNİN TEŞKİLAT BÜNYESİNDEN ADİL BİR
ŞEKİLDE TEMSİL EDİLMELERİNE BAĞLI BULUNMAKTADIR**

«1967 ISO Genel Kuruğu dola-
yısıyla Moskova'da ayrıca, Birleş-
miş Milletlerin ve ISO'nun müş-
terek gayretleri ile DEVCONF adı
altında bir seri konferansın düzen-
lendirmesi ve bu çalışmalara, henüz
millî standard enstitülerini kurma
çabası içinde bulunan Asya, Afri-
ka ve Güney Amerika Ülkeleri tem-
silcilerinin davet olunduklarını,
okuyucularımız geçen sayılarımız
dan hatırlayacaklardır.

TSE Başkanı Faruk A. Sünter
de bu serinin en önemli konuların-
dan biri olan (Millî Seviyede bir
Standardizasyon Bürosunun Ku-
rulması) konusunda bir konferans
hazırlayıp sunmakla görevlendiril-
mişti. Aşağıda tam metnini bula-
cağınız bu konferansı Sünter, DEV-
CONF delegelerinden başka, S. S.
C. B. Devlet Standardlar Komite-
sinin ricası üzerine ayrıca, çeşitli
sovyetlerden gelerek ISO çalışma-
ları izlemiş bulunan 500'e yakın
Rus dinleyicisi önünde de tekrar-
lamıştır.»

★

Sayın Başkan, Değerli Dinleyi-
ciler,

«Millî Seviyede Bir Standardi-
zasyon Bürosunun Kurulması» konu-
sundaki tartışmalara temel ol-
mak üzere, Moskova'daki DEV-
CONF toplantısına bir tebliğ sun-
mak görevini ISO'nun bana vermiş
olmasından dolayı önce teşekkür-
lerimi belirtmek isterim.

Tartışılan öbür sorunları da mi belirtmek şarttır. Ancak bu

göz önünde bulundurarak, bu ko-
ortam iyice anlaşıldıktan sonra
nuyu elden geldiği kadar dar bir
cerçeve içinde ortaya koymaya ca-
lışacağım.

ÖNSÖZ :

«Bünye» kelimesi lügatte şu şe-
kilde tanımlanmaktadır : «Canlı
bir varlığı teşkil eden kısımların
tereküp tarzı.» Şu haldে, canlı bir
varlığa benzetilebilecek bir stan-
dardizasyon bürosunun bünyesi
de, işlenmesi için gerekli ve faydalı
olabilecek herşeye sahip olacak se-
kilde meydana getirilmelidir.

Fakat bünye konusunu ele al-
madan önce, böyle bir kuruluşun
ilerideki işleyişine bir göz atmak
gerekecektir. Bin canlı varlığa olan
benzerlik, viçuda getirilecek bünye
bakımından daha başka nokta-
ların da incelenmesi gerektiğini orta-
ya çıkarır. Gerçekte, atmosfer,
çevre ve iklim, bir canlı varlığın
hayatını tam olarak sürdürme-
si için gerekli kriterlerdir. Bu bö-
yle olunca herhangi bir çalışma dü-
zenini planlamaya başlamadan öncे
de buna benzer kriterleri göz-
önünde tutmak doğru olur.

Bunun içindir ki, bir standar-
dizasyon bürosunu, millî seviyede
kurma ve düzenleme çalışmasına
girişmeden önce, bahsekonusu mem-
leketin özelliklerini çeşitli açılar-
dan ve çok yakından incelemek, i-
çinde bulunan atmosfer ve ikli-

ki, yeni teşkilatın (kanun ve veya
statüler olan) doğum belgelerini
hazırlamak yoluna gidilebilir.

İLK ARAŞTIRMALAR :

Millî seviyede bir standardi-
zasyon bürosunu teşkilatlandırmak
üzere, başlıcaları aşağıda sıralan-
mış bulunan bahse konu memle-
ketin temel şartları hakkında ilk
incelemelerde bulunma zorunluğu
vardır :

— Gelir kaynakları ve ticari
munesabetler,

— İstihsal ve sanayiin duru-
mu;

— Bilimsel ve teknik müesse-
seler ve benzer sair imkânlar.

— Halkın kültürel seviyesi.

— Hükûmet sistemi, vs.

Ancak bu noktaların incelemesi
tamamlanıp neticelere varıldıktan
sonradır ki, bahsekonusu büronun
statüsü hazırlanabilir.

Temel prensip :

Millî büronun kurulacağı mem-
leketin şartları ne olursa olsun, ba-
şarısı, aşağıdakî temel prensibin
statüsünde hangi ölçüde yer al-
mış olduğuna bağlı kalacaktır :

Kurulacak olan teşkilatın ta-
rafsız ve bağımsız bir hüviyeti ol-
ması, ve bilimsel ve teknik alan-
lardaki bütün millî otoriteler ile
devlet ve özel sektörlerinin bu teş-

Faruk A. Sünter DEVCONF'da konuşmasını yaparken

(Resimde sağdan sıra ile ISO Başkanı Sir Jehangir J. Ghandy, DEVCO Başkanı Lal Verman ile o oturumda konuşan S. S. C. B.'lı hatip Evseenko görülmektedir.)

kılât bünyesinde âdil bir şekilde temsil edilmeleri gereklidir.

Özel bir dikkat gerektiren noktalar :

a) **Finansman** : Hangi işin, hangi çalışma kolumnun kurulmasında olursa olsun en önemli hususların başında birinci derecede önemli yeri yeterli ve sürekli finansman kaynağının sağlanması alır. Kaynaklar ve bunların verimi, büyük bir dikkatle incelenmelii ve bu gelirlerin toplanması kanun müeyyidelere bağlanmalıdır. Tecrübe göstermiştir ki, başarısızlıkların ekserisi ya yetersiz değerlendirmelere dayanan hesaplardan ya da seçilmiş kaynak veya kaynakların, mülkellefiyetlerini öngörülen süreler veya seviyede yerine getirememiş olmalarından ileri gelmiştir.

b) **Kademeli gelişme** : Bir standartizasyon bürosunun kurulacağı bir memlekette en büyük eksiklerden biri yetişmiş teknik ve idari personeldir. Bu boşluğu karşılamak üzere, standartizasyon teşkilâti, önce sınırlı bir personel kadroları ile işe başlamalı ve sonra yabancı memleketterde düzenlenen kurs, seminer ve stajlardan faydalananarak -ilerideki gelişmesine önderlik edecek- bir çekirdek kadro meydana getirmelidir. Sayet daha başlangıçta, elemanların gerekli yetişme özellikleri sağlanmadan

büyük ölçüde ve tamamen kadrolar doldurulursa, yaratılan hiyerarşi ve diğer idarelerin alışkanlıklarını bu yeni teşkilâta da nüfuz ederek arzulanan gelişmeyi önerler.

Kuruluş sırasındaki personel kadrosu bakımından, hiç değilse, muhasebe, yayın ve propaganda servisleriyle teknik çalışmaların isteklerine cevap veren bir servis, yani, -hazırlanacak standardlar programına göre- çalışma konularında uzman bazı mühendisler, bir hukukçu ve yeter sayıda raportör, tercuman ve daktilo ihtiiva eden sınırlı bir idare ile işe başlamak elverişli olur.

Bir kere, yayın ve propaganda servisi, teşkilâti memlekete tanıtmak üzere kampanyaya başlayıp, teknik komiteler de millî standartları yayinallyatma başlayınca ve zamanla ilgili çevrelerde olumlu sonuçlar elde edilip standardlara olan istek artınca teşkilât da büyütülebilir ve bu kademeli büyümeye, teşkilâta, gelişme yolunda doğru bir varlık kazandırır.

c) **Kadrolar** : Hemen hemen bütün standartizasyon büroları teşkilâtında iki tip kadro vardır :

- 1) «sürekli» kadro
- 2) «geçici» kadro.

(1) **Sürekli kadro**: İdare, idari servisler (muhasebe, personel, idare, iktisat, yayın ve propaganda, vs.) ve standard hazırlama komitelerinin çalışmalarına yardım etmek üzere teknik servisler, teşkilât içinde daimî sorumluluk taşıyan (kilit) personeli kapsadığı cihetle, bu tip kadrolar içinde yer alırlar;

(2) **Geçici kadrolar** : Çalışma grupları, teknik komiteleri, standartların kabulü ile ilgili komiteler için davet olunan uzmanlarla bir idare kurulunda sorumluluk yüklenen şahıslar ve Genel Kurul'a iştirak edenler, bu kategorije girerler. Filhakika, bu sonuncuların görevleri devamlı mahiyette değildir, zira bir standard hazırlanınca görevleri şona erer veya toplantılara çok seyrek katılmak durumu vardır ve teşkilâtındaki esas görevleri o derece önemlidir ki, «sürekli» olarak bir işe alınmaları, malî bakımından olduğu kadar hiyerarşi yönünden de (üniversite profesörleri, fabrikaların genel müdürleri, hükümet sisteminin büyükleri) mümkün değildir.

«Sürekli» kadrolarının ücretlerinin her yerde tartışmasız kabul edilmesine karşılık, «geçici» çalışanların huzur haklarının tesbiti o memleketteki uygulamaya göre tartışılacak bir konudur. Tecrübelerimiz göstermektedir ki, kayda

değer bir verim elde edebilmek için, her toplantıya katılma esasına göre bir ödeme sistemi seçmek en akla yakın yoldur. Tesbit edilecek miktarın değeri önemli değildir; en küçük rakamlar dahi psikolojik yönden olumlu etki yapmaktadır. Zaten, bu bedelin önemini, bu gibi görevlerin başlıca muharrik kuvvetini teşkil eden şeref payını ortadan kaldırıracak derecede büyük tutmamak gereklidir.

TEŞKİLATIN KURULUSUNDA İZLENİLECEK USULLER

Millî seviyede bir standardizasyon bürosu kurulmadan evvel araştırılması, incelenmesi, tahlil edilmesi ve tartışılması gereken başlıca unsurlara işaret etmiş bulunuyorum. Bu çalışmaların ışığında, teşkilatın uygulama alanına konulması, aşağı yukarı bundan sonraki gelişme tablosunu takip edecektir :

1. Kurucu grup :

Teşkilatın kurulması ile görevli bir grup teşkil edilmelidir; bu grupta, teşkilatın kurulması hakkında ilk incelemelerle görevlendirilmiş kişiler yer almalarıdır. Bu grubun başkanı, standardizasyon konuları hakkında derin bilgisi olan ve memleketinin hükümet çevreleri, sanayiciler ve ticaret erbabı ile iyi ve yakın ilgileri bulunanlar arasından seçilmelidir.

2. Mevzuat :

Bu grup, teşkilatın kanun ve/ veya statüsünü, millî mevzuata göre aşağıdaki üç sistemden birini esas alarak hazırlamalıdır :

— tesis veya birlilik şeklinde bağımsız bir kurum;

— doğrudan doğruya bir bakanlığa bağlı bir hükümet kurumu;

— özerk, fakat hükümet kontrolü altında bulunan karma bir kurum, yarı hükümet kurumu

Seçilen şekil hangisi olursa olsun herseyden önce en yüksek idari yetkiye tesbit etmek gereklidir. Yukarıdaki üç şıktan birincisinde, genel sistem, idareyi genel kurullara bırakmaktadır. Ikincisinde, hükümet

veya bakanlık tarafından tayin edilen bir başkan veya genel müdüre; üçüncüsünde ise hükümet tarafından tayin edilen ve çok defa diğer bakanlıklardaki standardlarla ilgili dairelerin şeflerinden kurulu bir komiteye veya hukümete, kurumun başkanı veya genel komiserini doğrudan doğruya tayin etme yetkisini temin eden genel kurulu sistemine yer verilir.

Bir defa bu temel prensip tesbit edildi mi, vücuda getirilecek organlar her üç halde de birbirine benzer nitelikte olacaklardır. Buna :

— Standardların kabulü için bir üst grup,

— Standardların hazırlanması için teknik komiteler (standardların teknik sorumluluğunu üstleneceği cihetle ele alınan konularda en geniş şöhrete sahip uzmanları kapsamak kaydıyla, bu teknik komitelerin çalışmalarının başlamasında ve izlenmesinde bunları teknik alanlarına göre grupperlərarak çalışma grupları teşkil et iyi yoldur.)

— Teknik, sınai veya ticari şöhretleriyle tanınmış kişilerden kurulu ve «geçici» çalışma esasına göre görev almış olan bu organlara benzer bir şekilde, «sürekli» olarak işe alınmış ve bir başkan, genel müdür veya müdür idaresindeki kurumun esas servisleri aşağıdaki şekilde teşkil olunacaklardır :

— Genel idare

— Standardları hazırlama servisi

— Laboratuvarlar ve teknik araştırmalar servisi (icabı halinde)

— Dış münasebetler servisi

— İdarî ve malî işler servisi

— Yayın, propaganda ve halkla münasebetler servisi

— Gerekli bütün yardımcı servisler.

Bir rehber olmak üzere, TSE'nin statüsünün (132 sayılı Kanun) bir nüshası ile Enstitütün Yönetmelikleri incelenbilir. TSE yeni

bir kuruluştur ve en modern kardeş teşkilâtların üzerinde köklü incelemeler ve bu modeller üzerinde süratli ve etken gelişmeyi mümkün kılacak değişiklik yapıldıktan sonra kurulmuştur. İçimizde böyle bir teşkilât kurmağa girişecek olanlar yukarıdaki hususlardan ilham alabilecekleri gibi, diğer benzer teşkilâtların statülerini de inceleyerek, lüzumu halinde ihtiyaçla göre bu formüller üzerinde değişiklik yapabilirler.

3. Uygulama alanına koyma :

Teşkilât konusunda, yukarıda işaret olunan kanunî hükümlerin incelenmesini daha açık kılan TSE şemasını da gözönünde tutmak gereklidir. Aynı zamanda, TSE'nin hiyerarşik teşkilatını tavsiye olunan organ ve servislerinin ne şekilde kurulmuş olduğunu açıklayan ve STACO'nun son toplantısına sunmuş olduğum raporun ekine dikkatinizi çekerim.

4. Standardların hazırlanması:

Konuşmamı bitirmeden evvel, böyle bir teşkilatın başlıca gayesi olan standardların hazırlanması konusunun önemine dair bir kaç söz eklemek isterim. Fakat, tek başına, yapılan bu konuşma genişliğinde bir inceleme gerektiren konunun tefferruatına girmeyeceğim. Mamafih, yeni bir teşkilât kurulduğunda, işin ağırlık noktası çalışmanın bu yönüne aittir. Gerçekten, en kısa süre içinde sonuçlarını verebilecek bir standard hazırlama sistemi öngörmelidir. Bu maksatla, size, Berlin'deki STACO toplantılarında yapmış olduğum konuşmayı bakılmasını öneririm; başlığı: «Yeni kurulmuş standardizasyon teşkilatına sahip memleketlerde millî standardların hazırlanması için gerekli zamanın kısaltılması konusunda bazı telkinler.» dir. (*)

Böylece, millî seviyede bir standardizasyon teşkilatı hakkında bütün verileri ve bütün araçları açıkladığımı sanıyorum. Bu konuda bana tevcih etmek lütfunda bulunacağınız bütün soruları aydınlatmak, açıklamak, ve tartışmak üzere sorularınızı beklemekteyim, teşekkür ederim.

(*) Bu inceleme için bakınız : STANDART DARD sayı : 62 sayfa 3.5

Ihracatta ve İthalatta Standard Kontrolü

Muzaffer UYGUNER

22.2.1967 tarihli ve 12534 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan «Türk Standardlarının Uygulanması Hakkında Tüzük»ün 14-22'nci madde-ihracatta ve 23-27'nci madde-İthalatta standard kontrolü ile ilgili bulunmaktadır.

«İhracatta denetleme, ihracatçının veya temsilcisinin malin denetlenmesini isteyen bir beyanname vermesi üzerine, en geç yirmi dört saat içinde» ihracatçı veya temsilcisi de hazır bulunmak suretiyle yapılır (m. 14). İç piyasadaki denetlemeye böyle bir beyanname söz konusu değildir. Ve iç piyasa denetlemesi devamlı bir denetlemdir. Halbuki ihracatta denetleme, yalnızca ihraç edilecek mallar için söz konusudur. Standard konusu bir mal ihraç edileceği zaman yapılır. «Denetleme görevi, denetlenen malların duysal incelemesi yapılıp, tartma ve ölçme yoluyla muayene edilmek ve gerektiğiinde fiziksel ve kimyasal deneyler yapılıp veya yaptırılmak suretiyle yerine getirilir» (m. 9).

Denetleme sonunda mal standarda uygun bulunursa, ambalajların açılmasını önlemek için gerekli tedbirler alınır, sözgelişi ambalajların ağız kısmı bir siccime bağlanır ve mühür mumu yardımıyla mühürlenir. Ayrıca, gümüşten çıkış sırasında gösterilmek üzere bir «kontrol belgesi» ve gereken başka belgeler verilir. Belge ile malin bağlantısını sağlamak üzere belgenin üzerine, ambalajlar üzerindeki parti numarası ve diğer resmi işaretler yazılır.

Denetlenen, ambalajları mühürlenen malin ambalajları, «kontrol belgesi» verilmiş olsun veya olmasın, açılamaz ve ambalajlar üzerindeki resmi işaretler değiştirilemez. Bu iki işlemin yapılması, ancak denetleyenin önünde mümkün olur ve bundan sonra yine mühürlenir, ya da yeni işaretler konur. Ihracattan vazgeçilmesi halinde ise, verilmiş belgelerin geri verilmesi şarttır, zorunludur.

Belgeye konu olan partinin, bazı zorunluklar yüzünden partile-re bölünmesi halinde ise, malin tümü için verilen belge geri alınır ve yeni partiler kadar yeni belge düzenlenip verilir. Bu takdirde parti numaralarında da değişiklik olursa ambalajların üzerindeki kayıtlar değiştirilir.

Denetleme belgesinin biçimini ve muhtevası Ticaret Bakanlığınca tesbit olunmaktadır. Denetleme belgesinde geçerlik süresinin gösterilmesi şarttır. Tüzük'te, geçerlik süresinin, malin standardında gösterileceği belirtilmiştir. Bu, doğal bir hükümdür. Çünkü bazı çabuk bozulur malların denetlenmeden sonra hemen ihraç gereklidir; bu halde süre kısa tutulur. Diğer bazı mallar ise daha uzun süre dayanır; bu malin ihraççı daha uzun zaman içinde yapılabılır. Süresi geçmiş denetleme belgesi ile yapılacak ihracat gümruklerce önlenir.

«Malin, standardındaki toleransları bir katına kadar (bir katı dahil) aşığı ve fakat diğer hükümleri bakımından standardına aykırı olmadığı anlaşıldığı takdirde, mal geri çevrilir ve durum denetleme isteği belgesine yazılır.» Böylece malin yeniden işlenmesi imkânlı verilmiş olur. Ancak, denetleme isteğinde bulunan kişi buna itiraz edebilir. Bu takdirde, «bunu, sebepleriyle birlikte beyannameye» yapıp imzalar. Böylece, Tüzük'ün 18'inci maddesinde öngörülen «Bilirkişi Kurulu» na gitme, imkân dahilinde girmiş olur.

«Malin, standardına aykırı olduğu veya standardındaki toleransları bir katından fazla aşığı anlaşıldığı takdirde mal reddedilir ve durum dört nüsha tutanakla tesbit olunur.» Mal sahibi bu duruma da itiraz edebilir ve bu takdirde de «bunu sebebiyle birlikte beyannameye ve tutanağa yazar ve imzalar.» İtiraz edilmediği takdirde adlıkovuşturma yapılmak üzere tutanak, denetleyici tarafından C. Savcılığına gönderilir.

Malin laboratuvara muayenesi gerekli bulunan hallerde ise standartda gösterilen mikarda nümunenin alınır, tutanak düzenlenir ve bir adet nümena laboratuvara gönderilir. Burada, iç piyasadaki nümenenin alma ile ilgili usule göre işlem yapılması gerekmektedir. Alınan nümenenin, laboratuvar tarafından en kısa zamanda muayene edilecektir.

«Bilirkişi Kurulu» na gönderilmek üzere nümenenin alınan hallerde ise, nümenenin bir takımı, itirazlı beyanname veya tutanak ve varsa laboratuvar raporu, en geç yirmi dört saat içinde, denetleyen tarafından Bilirkişi Kurulu'na verilecek veya gönderilecektir. Kurul derhal toplanıp yirmi dört saat içinde geçerli raporunu denetleme teşkilatına verecektir. Kurul raporu denetlemeyi yapanın verdiği sonucu belirttiği hallerde gereği buna göre yapılacak; rapor denetleyicinin verdiği sonuçtan ayrı bir görüşü belirttiği hallerde son kararı, denetleyen verecektir. Ancak, «denetleyenin Kurul raporuna uymaması için, raporun standardı hükümlerine aykırı olması veya gerçeğe uymaması gereklidir.» (m. 18)

Bilirkişi Kurulu ve laboratuvar raporları malin standarda aykırılığını gösterirse, 19'uncu madde gereğince durumun C. Savcılığına bildirilmesi gerekmektedir.

İhracatta yapılan denetleme, «taşıtların kumanyaları ile yolcu beraberinde dış memleketlere götürülecek mallar ve gönderilecek nümenenin ve armağanlar» için yapılacaktır.

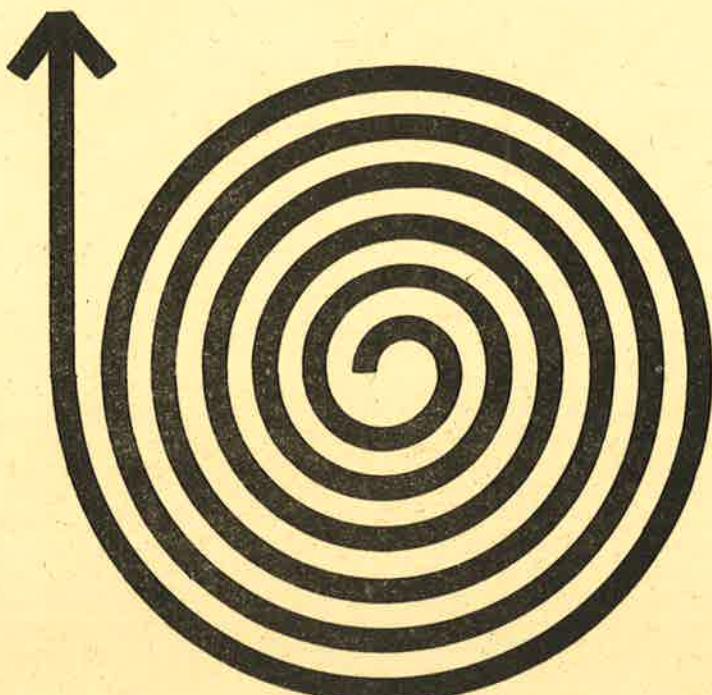
Ihracat denetlemeleri, Ticaret Bakanlığı kontrolörleri tarafından yapılmaktadır.

İhracata paralel olarak İthalatta da denetleme yapılmaktadır. Bu denetlemeyi gümruk muayene memurlarının yapması gerekmektedir. «İthal edilecek malin standardına

(Devamı 28. sayfada)

Devamlı olarak

Gelişen imalât Gelişen kalite Gelişen servis

Kendi sahasında Türkiyenin en güçlü ve modern teşkilatını kurarak 11 yıldan beri çeşitli elektrikli ev aletleri imal eden ARÇELİK, kalitesini geliştirmiş, fiyatlarını indirmiş ve böylece kaliteli mamullerinin uygun fiyatlarla satın alınabilme imkânını halkımıza sağlamıştır.

Diğer taraftan memleket çapındaki ARÇELİK Servisi, Arçelik sahiplerinin her türlü bakım ve parça ihtiyacını yanında karşılıyarak Arçelik mamullerinden azamî randıman almanızı sağlamaktadır. Eskiden vitrinlerde seyredilen mamuller şimdi Arçelik sayesinde en mütevazı Türk yuvasında dahi sevinçle kullanılıyor...

Türk halkın mutluluğunu sağlıyor.

ARÇELİK

Hergün dünden ilerde

KAVAK DOSTLARIM

Armağan ANAR

Ağaçların içinde en çok kavakları severim. Sereserpe büyümüş boyları, yukarıya doğru fırlamamın sevincini taşıyormuş gibi gelir bana. Azıcık azıcık kimildanısları içten gelme bir görmüş geçirmişliğin belirtisidir sanki. Kurak bölgelerde bir su kenarı bulur bulmaz yeşermeleri onları bir umut kaynağı, bir kara gün dostu yapar.

Dinlenmesini bilenlere veya isteyenlere kavakların söyleyeceği, öğreteceği çok şey vardır.

Ben kavaklıdan öğrenmişimdir umutsuzluğa kapılmamayı. «Bak», demişlerdir bana, «yapraklarım dökük, rengimiz soluk, bitik gibiyiz. Ama şu anımızda dahi geleceğe hazırlanıyoruz. Bu süreyi geçireceğiz ne yapıp yapıp. Bahar gelince yeniden tomurcukanıp, yeniden doğacağız; tatlı günler yaşayacağız, kuvvetli olacağız. Senin de bu gün kolun kanadın kırıksa bile, yeniden yesereceğini düşün, ona hazırla kendini. Kinama kendini niye böyle düşkünum d'ye. Mücadelenin bir derecesi vardır. Senden üstün kuvvetin karşısında yenilmiş olabilirsin. Ama bu demek değildir ki hep yenik kalacaksın. Daha çok baharlar gelecek, daha çok kere yeniden başlamak zorunda kalacaksın. Yetter ki yeniden başlayabileceğini bil.»

Ömürdür kavaklar. Bazan da başka yön den ele alırlar işi. «Biz kavaklar birbirimizin canına kasdetmeyiz» derler. «Bizim kişiliklerimiz öylesine ilginçtir ki, onları geliştirmek, en yüksek noktalarına eristemek herseyden çok

zevk verir bize. Birbirimize saygımız büyütür; ama hiçbir kavak başka bir kavak için kahretmez kendini. İlişkilerimiz aksine birbirinin ahengine uymak üzerine kurulmuştur. Beraber solar, beraber yeseririz. Beraber ıslanır, beraber eğiliriz, rüzgârin estiği yöne.»

Su rüzgâr önünde eğilme meselesi, kavakların için derdidir gibi gelir bana. Ancak onu da filozofça yorumlarlar :

«Rüzgârla başetmeye gücüümüz yetmiyor bazan. Coğu zaman yaşadığımızı bize hissetti renin rüzgâr olduğunu düşünüyoruz. Ona karşı koyalım diyoruz. Karşılıklı ileri-gerilerle ömrümüz anlam kazanıyor. Ama rüzgâr işi sonuna vardırmaya kararlı olduğu zaman, hep kavaklar biliyoruz ki, yapacağımız, gerekli elâstikiyeti göstermekle dimdik ve sonunda anlamsız olduğu anlaşılan bir karşı koymak yüzünden devrilip gitmeyi önlçmekten ibarettir. Bu bakımından siz insanlardan çok farklı değiliz. Yaşama mücadeleşine siz de dimdik katılıyorsunur, eğilip eğik kalanları aranızda sevmiyorsunuz; ama biliyorsunuz bir şey var ki hepinden kuvvetli. Ergeç yanınızda yapışacak olan son. O rüzgâr aranızda esip içinizden birini alıp götürdüğü zaman, önünde eğiliyor, hattâ yer ile yeksan bile oldum saniyorsunuz. Lâkin, siz de biz kavaklar gibi fırtına geçince yeniden dikenip dimdik durmayı başaryorsunuz.»

Bütün bunların standardla ilişkisi mi? Diyalim ki belirli bir tarife uygun olan kavak şevidinden söz açmış olmamız.

TÜRKİYE ŞARAPÇILIĞI

Dr. Turgut YAZICIOĞLU
A. Ü. Ziraat Fakültesi Profesörlerinden

— I —

1 — TÜRKİYE'DE ASMA VE ŞARABIN TARİHÇESİ.

Küçük Asya ve Mezopotamya'da bağcılık çok eskidir. Tevrat'a göre Nuh Peygamberin gemisi Tu-fandan sonra Ağrı dağı eteklerine oturunca, otlamak üzere çikan keçinin, kirlarda keyfli keyfli gezip otlaması, diğer hayvanlara tos vurması ile ilgilenen Nuh Peygamber, ertesi gün keçinin araksına düşüyor ve o gün asmayı, bir ağaca sarılmış olarak görüyor (11). Bu hikâyeye göre bölgemizde asmanın tarihi 8000 yıl önceden başlar.

Arthold (10) ve Winkler (13) gibi bazı modern yazarlara göre bağcılığın vatanı küçük Asya'dır.

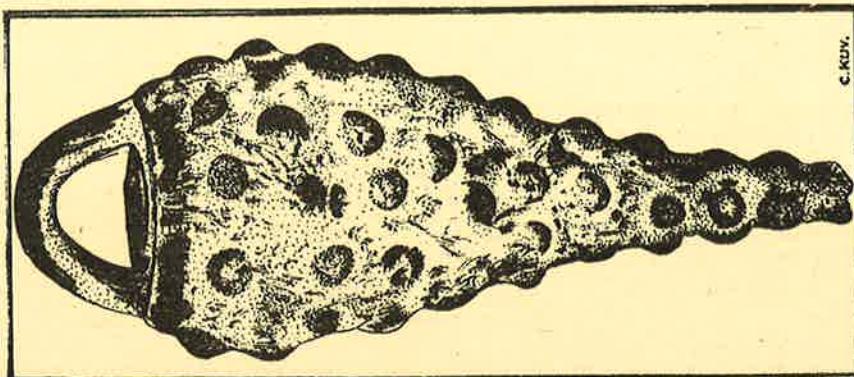
Hititler zamanında, yani Milattan 1800-1200 yıl önce, bağcılık ve şarapçılık çok önemli bir rol oynuyordu. Gözte'ye göre Hititler i-lâhilara ekmek ve bira ile beraber arpa, un, süt, tereyağ, peynir, meyve, incir, üzüm, şarap, bal ve su da sunuyorlardı (9). Hititler zamanında her Kilise'nin bir miktar ziraat arazisi ve bağlı da bulunuyordu. Hitit kanunlarında bağcılık ve şarapçılığa ait bir çok maddeler vardı (11).

Müzelerimizde Hititler ve eski Yunan zamanından kalma üzüm ve şaraba ait bir çok eserler vardır. Bu meyanda meselâ şunlar zikredilebilir :

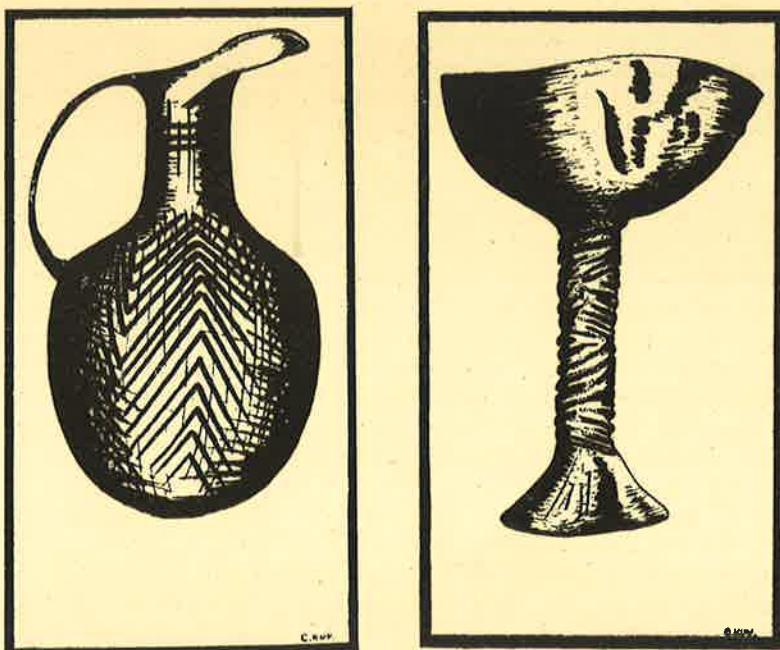
- 1932-1938 yılları arasında Yozgat civarındaki Alışar'da yapılan kazılarda bulunan, M. Ö. 1800-1600 yıllarına ait Hititler zamanından kalma, üzüm salkımı biçiminde bir şarap kupası (Resim 1);
- Alacahöyükte (Corum) yapılan kazılarda bir Kiral mezarında bulunan, M.Ö. 2000 yılına ait, altından yapılmış bir şarap sürahisi ve şarap kupası (Resim 2);
- Hititler zamanında kullanılan şarap kupalarının bazı-

ları, hayvan başı şeklinde idi. Meselâ Resim 3 de, Koç başı biçiminde bir şarap kupası görülmektedir (M. Ö.

1500-1200 yıllarına ait);
d) Hirfanlı (Kırşehir) civarında bulunan, Hititler zamanına ait (M. Ö. 1400) boğa

Resim : 1 — Hititler zamanından kalma salkım biçimindeki bakır şarap kupası (M. Ö. 1600)

Resim : 2 — Hititler zamanından kalma şarap sürahisi ve kupası (M. Ö. 2000)

- biriminde bir üzüm presi (Resim 4);
- e) Eski Yunan zamanından (M. Ö. 300-200) kalma bir mezar taşı (Resim 5) ve M. Ö. 200 yılina ait Yunan şarap ilâhi Dionysos (Resim 6).

2. TÜRKİYE HAKKINDA BAZI COĞRAFİ BİLGİLER :

Türkiye 36-42 enlem ve 26-45 doğu boylamları arasında olup toplam arazisi 777 000 kilometre karedir. Türkiye'nin büyük kısmı 753 000 kilometre karesi Anadolu'da (Küçük Aska) ve 24 000 kilometre kareside Trakya'da, yanı Balkan yarımadasının güney-doğu ucundadır.

Türkiye'nin nufusu 32 milyon olup süratle artmaktadır. (Yılda % 3). Türkiye'nin çeşitli bölgelerinin iklim durumu hakkında bir fikir vermek üzere cetvel 1 düzenlenmiştir.

3 - TÜRKİYE'NİN UZÜM ÜRETİM DURUMU :

Türkiye'de bağcılık bugün de, önemli bir rol oynar. Türkiye'de bağların kapladığı saha 800,000 hektar olup yılda elde edilen üzüm miktarı 2,000,000 ton ile 3,400,000 ton arasında oynamaktadır. 1955-1965 yılları üretim ortalaması ise 2,800,000 tondur. Üzümün kilo fiyatını 50 kuruş kabul edersek, üzümün sağladığı gelir 1,350,000,000 lirayı bulur ki bu da, yıllık ziraat gelirimizin % 7 sini teşkil eder.

Pek az yer müstesna, bağ Türkiye'nin hemen her tarafında yetişir. Cetvel 2 de, Türkiye'nin belli başlı üzüm üretim bölgeleri, 1956 üretimlerine göre sıralanmış dudrumda görülmektedir.

(10).

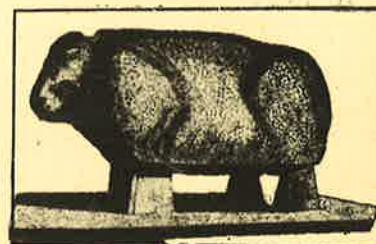
Cetvel 2

Bölgeler	Üzüm üretimi, ton	sırası
Ege	600.000	1
Ortaanadolou	470.000	2
Güney - Doğu		
Anadolou	370.000	3
Akdeniz	300.000	4
Karadeniz	150.000	5
Marmara	110.000	6
Doğu Anadolou	40.000	7

Memleketimizde yabancı şaraplık üzüm çeşitleri ile de denemeler yapılmış olup meselâ Trakya'da Fran-

Resim : 3 — Hititler zamanından kalma koç başı biçimindeki şarap kabı (M.O. 1500-1200)

Resim : 4 — Hititler zamanına ait boğa biçimindeki üzüm presi (M. Ö. 1400)

Cetvel 1.

TÜRKİYENİN İKLİM ŞARTLARI

Vilâyet ve bölge	Ortalama Yıllık sıcaklık, C.	Ortalama yıllık Yağış, mm. ve yağlısı günler sayısı mm. günler	Erken ve Kurak geç donlar			Yıllık mutlak azami sıcaklık asgari sıcaklık C.	Yıllık mutlak asgari sıcaklık C.	
			Aylar	Aylar	Aylar			
Rize (Karadeniz)	14.3	2510	169	0	11.19	4.20	37.9	— 6.6
Zonguldak (Karadeniz)	13.2	1261	131	7.8	11.28	4.30	40.5	— 8.0
Edirne (Marmara)	13.4	584	100	7.8	10.2	4.28	41.5	— 22.2
İstanbul (Marmara)	13.9	630	120	6.7.8	11.25	4.21	39.4	— 16.1
Bursa (Marmara)	14.4	740	115	7.8	11.7	3.23	42.6	— 25.7
İzmir (Ege)	17.4	719	77	5.6.7.8.9	11.61	3.29	42.4	— 8.4
Muğla (Akdeniz)	14.9	1220	95	6.7.8	12.11	3.39	39.6	— 12.6
Antalya (Akdeniz)	18.6	1056	73	5.6.7.8.9	12.1	3.58	43.3	— 4.6
Adana (Akdeniz)	18.6	619	73	6.7.8.9	12.21	3.26	42.8	— 7.1
Urfa (Güney-Doğu)	18.1	445	66	5.6.7.8.9	10.21	4.16	46.1	— 12.4
Mardin (Güney-Doğu)	16.2	691	75	6.7.8.9	10.29	5.16	41.0	— 12.0
Ankara (Ortaanadolou)	11.7	341	99	6.7.8.9	9.29	5.12	38.0	— 24.9
Eskişehir (Ortaanadolou)	10.7	361	104	7.8.9	9.29	5.12	29.1	— 26.3
Konya (Ortaanadolou)	11.4	366	78	6.7.8.9	9.29	6.61	37.7	— 28.2
Sivas (Ortaanadolou)	8.3	419	106	6.7.8.9	9.17	6.65	36.6	— 34.4
Erzurum (Doğu-anadolou)	5.8	513	120	7.8	10.25	4.15	34.0	— 30.1
Van (Doğu-anadolou)	9.0	381	76	6.7.8.9	10.2	5.13	36.7	— 26.4
Kars (Doğu-anadolou)	4.1	530	140	0	8.27	6.20	34.6	— 37.0

sız çeşidi «Sémillon» ile iyi sonuçlar elde olunmuş ve bu çeşit orada epey yayılmıştır. Ayrıca yine Trakya'da «Cinsaut», Ege bölgesin de «Carignane» ve «Cabernet - Sauvignon» ile de iyi sonuçlar alınmıştır.

Son yıllarda yabancı şaraplık çeşitlerle Ortaanadolu'da da denemelere başlanmış bulunmaktadır.

Resim : 5 — Eski Yunan zamandan kalma bir mezar taşı. Resimde üzüm salımları ve şarap kapları görülmektedir. (M.Ö. 300-200)

5 — TÜRKİYE'DE ÜZÜM DEĞERLENDİRİLMESİ :

Türkiye'de üzümün pek çeşitli değerlendirme alanları vardır. Halbuki Fransa, İtalya, İspanya ve Almanya gibi memleketlerde elde olunan üzümün % 90'ından fazlası, yalnız şarap yapılmak suretiyle değerlendirilir.

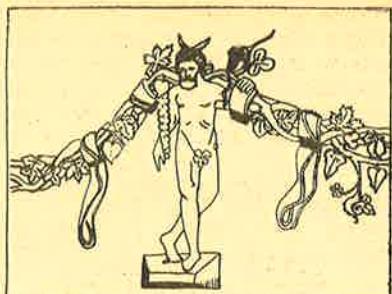
Aşağıdaki cetvelde de, memleke timizde üzümün belli bağlı kullanılma alanları, her bir alanda kullanılan üzümün miktarı ve bunun, elde olunan toplam üzüm miktarlarındaki yüzde oranı, nihayet elde olunan mamül maddelerin miktarları verilmiştir (16).

Kullanılma alanı	%	Kullanılan üzüm miktarı, ton	Elde olunan mamül maddelerin miktarı, ton
Taze Tüketicim	23	621.000	—
Kurutma	37	991.000	270.000
Pekmez yapılması	37	991.000	200.000
Şarap yapılması	3	81.000	50.000

Tabiatile bu rakamlar, ekonomik koşulların etkisile değişebilir.

Bilindiği gibi memleketimizde elde olunan kuru üzümün oldukça önemli bir kısmı, raki imalinde kullanılan İspirtonun (Suma) elde olunmasında kullanılır. Elde olunan kuru üzümün 35.000 tonu, yani % 13 ü, bu maksat için kullanılır.

Memleketimizde pekmez elde

Resim : 6 — Hellenistik devre ait şarap ilâhi Dionysos

olunması da, çok eski bir geçmişi maliktir. Elde olunan pekmez, pek çeşitli şekillerde tüketilerek özellikle köy halkın beslenmesinde önemli bir rol oynar.

Çekirdeksiz üzümlerden (Sultaniye veya yuvarlak çekirdeksiz) elde olunan kuru üzümlerin önemli bir kısmı ihrac edilir. Çekirdeksiz kuru üzüm ihracile yurda yılda 150-160 milyon liralık döviz girmektedir (16).

6. MEMLEKETİMİZDE ŞARAP YAPILMASI.

Memleketimiz şarapçılığı gelişme halinde bulunmaktadır. Bilindiği gibi memleketimizde henüz, sofrada şarap içme âdetî pek yerleşmemiştir. Buna göre memleketi-

BİK

ASBEST BORULARI

PİK BORUDAN

**% 40 UCUZ
HAFIF**

Bayındırılık Bakanlığı Sıhhi Tesisat keşif ve şartnamesi Kod No. 71 a

Merkez :
UNKAPANI C. 33
TEL: 27 22 19 - 22 35 87

UCUZ HAFIF SAĞLAM TECRİTLİ DAYANIKLI KESİLEBİLİR BOYANABİLİR TÜRK NORM VE STANDARTLARINA UYGUN

mizde şarap tüketimi pek azdır. Diğer bir çok bağıcı memleketlerin aksine, halkımız tarafından alınan alkolin büyük bir kısmı, damitik alkollü içkiler vasıtasisle ve daha ziyade rakı ile alınmaktadır.

Cetvel 4 de, memleketimizde içilen çeşitli içkilerin cins ve miktarları, adam başına tüketilen miktarları, bunların % alkol miktarları ile bu içkilerden alınan toplam alkol miktarı ve bunların yüzde oranları gösterilmiştir (17).

Buna göre halkımız tarafından alınan alkolin % 60'ı damitik alkollü içkilerden ve dolayısıyle rakadan alınır. Cetvelden görüldüğü gibi yalnız rakadan alınan oranı % 55 kadardır.

Cetvel 5 de, memleketimizde son 10 yıl zarfında elde olunan şarap miktarları verilmiştir.

Yıllar	Elde olunan şarap, litre
1956	22.476.000
1957	16.237.000
1958	24.471.000
1959	33.949.000
1960	17.351.000
1961	29.129.000
1962	33.555.000
1963	35.250.000
1964	38.540.000
1965	46.382.000
Ortalama	29.726.000

Şarap imalatının henüz pek

mütevazi olduğu görülmektedir. Bununla beraber cetvelin incelenmesile imalatta bir artış olduğu da görülmektedir. Son 10 yılın ortalama üretim miktarı olan 29 milyon 726.000 litreyi, daha önceki 10 yılın ortalaması olan 18.000.000 litre ile mukayese edecek olursak, son 1 yıl üretim ortalamasının % 60 oranında yüksek olduğunu görürüz.

Türkiye yabancı memleketlere az miktarda şarap ihrac etmektedir. Ihrac edilen miktar yılda şimdilik 2-5 milyon litre arasındadır. Gerekten tedbirler alındığı takdirde ihrac edilen şarap miktarını artırmak kambilidir. İhracatın artması ile sarapçılığımızın gelişeceği de tabiidir.

Literatur

- (1). Akman, A. — (1941) : «Ortaanadolou ve bilihassa Ankara şarapları üzerinde araştırmalar», Y. Z. E. Çalışmaları, Ankara.
- (2). Akman, A. — (1943) : «Ankara bölgesi 1939-41 seneleri şarapları üzerinde araştırmalar», Ziraat Dergisi, Ankara.
- (3). Akman, A. — Yazıcıoğlu, T. — (1945) «Cibre İhtimarı üzerinde iki deneme» Y. Z. E. Dergisi, 1 (3).
- (4). Akman, A. — (1952) : «Die Weine Ankaras», Deutsche Weinzeitung, 5.
- (5). Akman, A. — Yazıcıoğlu, T. — Türkler, İ. (1953) : «Bozcaada şarapları üzerinde bir araştırma», A. Ü. Ziraat Fakültesi yıllıkı, Fasikül 1.2.
- (6). Akman, A. — Yazıcıoğlu, T. (1960) : «Fermantasyon Teknolojisi, ikinci kitabı», A. Ü. Ziraat Fakültesi yayın No. 160/45.
- (7). Biron, M. — (1946) : «Caractéristique des vins de Turquie», Tekel İdaresi yayınları, İstanbul.
- (8). Biron, M. — (1948) : «Elâzığ kırmızı şarapları», Tekel İdaresi yayınları, İstanbul.
- (9). Götz, A. — (1957) : «Kulturgeschichte des alten Orients, Dritter Abschnitt Kleinasiens», Verlag G. H. Beck, München.
- (10). Oraman, N. — (1965) : «Yeni Bağcıkları», A. Ü. Ziraat Fakültesi yayın No. 253/89, Ankara.
- (11). Oraman, Nail — (1965) : «Arkeolojik buluntuların ışığı altında TürkİYE bağcılıkının tarihi» üzerinde araştırmalar», A. Ü. Ziraat Fakültesi yıllıkı 15 (2).
- (12). Türkler, İ. — (1955) : «Niğde Kayseri Bölgesi şarapçılığında gelişmeler ve şarapları üzerinde araştırmalar», A. Ü. Ziraat Fakültesi yıllıkı No. 1.
- (13). Winkler, A. J. — (1962) : «General Viticulture, University of California Press, Berkeley and Los Angeles.
- (14). Yazıcıoğlu, T. — Pamir, H. — (1963) : «Bursa şarapları üzerinde bir araştırma», A. Ü. Ziraat Fakültesi yıllıkı, 1 (13).
- (15). Yazıcıoğlu, T. — Aktan, N. — (1965) : «Sultaniye üzümünden olgunluk durumunun, bu üzümülden elde olunacak sofra şarabının kalitesi üzerine etkisine dair araştırmalar», Ege Üniversitesi, Ziraat Fakültesi Dergisi 1 (12).
- (16). Yazıcıoğlu, T. — (1966) : «Production and Utilization of grape in Turkey», A. Ü. Ziraat Fakültesi yıllıkı.
- (17). Yazıcıoğlu, T. — (1966) : Die Türkische Brauwirtschaft, Zeitschrift Deutsche Brauwirtschaft, 75, 9/66, 135-136.

Cetvel — 3 ŞARAPLIK ÜZÜM ÇEŞİTLERİ

Çeşit	Yetiştiği bölge	Saraplarında (tartarik asit) Alkol %	Asidite, g/l
a) Kalite şarabı veren çeşitler.			
1 — Beyaz			
Hasandede	Ortaanadolou	11—13	5—6
Emir	“	11—13	4—5,5
Narince	Karadeniz	12—13	5
Sémillon	Marmara	11—12	5
Misket	Ege	(daha ziyade likör şarabı için).	
b) İyi sofra şarabı veren çeşitler.			
Kalecik beyazı	Ortaanadolou	11—13	3—5,5
Yapınçak	Marmara	11—13	4—7
Altıntaş	“	11—12	5—6,5
Beylerce	“	12—12,5	4—6
Çekirdeksiz	Ege	12—14	5—7
Akkemre	“	12—14	6
Dökülen	Güney-Dogu	12—15	5
2 — Kırmızı			
a) Kalite şarabı veren çeşitler.			
Kalecik	Ortaanadolou	12—14	4—7
Papas karası	Marmara	11—13	5—7
Öklügözü	Doğu Anadolou	12—14	6—9
Boğazkere	“ “	13—14	6—8
b) İyi sofra şarabı veren çeşitler.			
Cubuk karası	Ortaanadolou	11—12	
Kuntra	Marmara	13—16	
Ada karası	“	12	
Kara sakız	“	13	
Kara lahna	“	11—12	

Cetvel : 4

	Tüketicim, 1. Toplam	İçkinin alkol miktari	O içkiden almış toplam alkol.1.	O içkiden almış alkolin yüzdesi
Sarap	40.000.000	1.3	11	31.4
Bira	32.000.000	1.0	3.7	8.1
Rakı	16.500.000	0.5	47	54.8
Vodka, cin, kanyak	1.500.000	0.05	43	4.7
Likörler	500.000	0.02	25	1.0
Toplam	90.000.000	2.87	—	14.010.000
				100.0

TÜRK STANDARDLARI

Türk Standardları Enstitüsü

YARIM DEVİRLİ EL SU POMPALARI (İki ve dört etkili)

TS 501/1

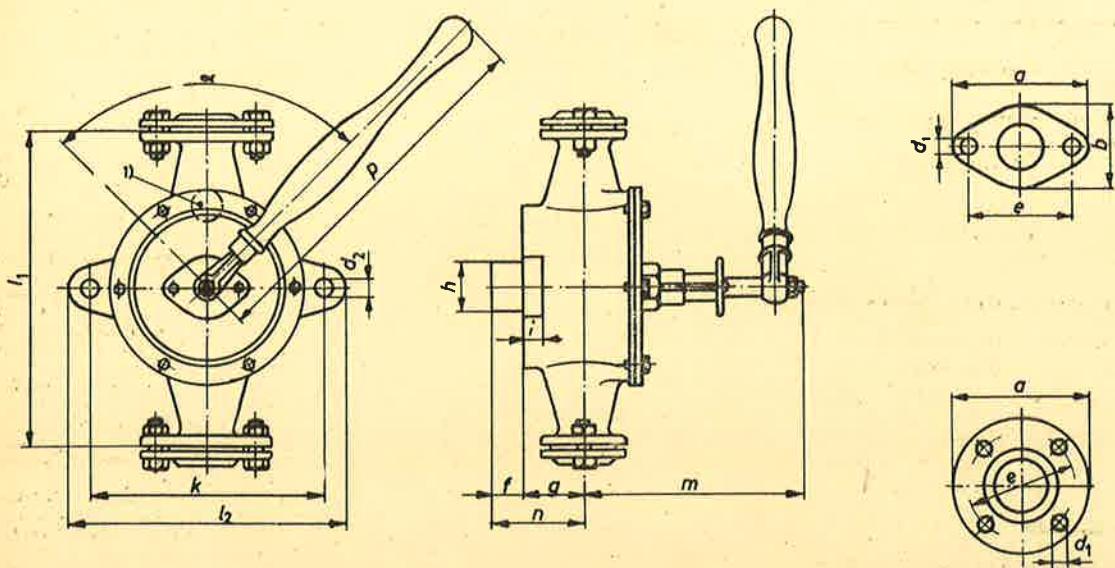
NİSAN 1967
Birinci Baskı

Semi-rotary hand pumps for water (double and quadruple acting)

UDK 621:666

Ölçüler mm'dir

Ölçülere uyulmak şartıyla biçimlendirmede imalatçı serbesttir

Pompa boyut numarası 2, tipi A olan iki etkili bir yarımdevirli el su pompasının karşı flanşları, conta ve civataları ile birlikte gösterilişi ;

Yarım devirli el su pompa A2 TS 501/1

Pompa boyut No. Tip	Verdi l/dak ± % 10 Tip	Dakikada çift basma sayısı	a	b	d ₁	d ₂	e	f	g	h	i	k	l ₁	l ₂	m	n	p	α ± 10° Tip	Deney basıncı kgf/cm ²	Boru birleşim anma ölçüsü							
A	B	C	A	B	C				max.	± 2	max.	± 1	± 1	± 2	max.	max.	max.	A	B	C							
0	—	—	13	—	—	65	72	44	9,5	11,5	53	20	34	30	13	125	175	160	140	54	300	110	—	—	3	15	
1	—	1	18	—	22	60	76	48	9,5	11,5	58	20	34	30	14	145	205	185	145	54	325	110	—	90	3	20	
2	2	2	25	17	30	55	90	56	11,5	11,5	68	22	38	32	15	165	230	200	155	60	360	110	80	90	3	25	
—	—	3	—	—	43	50	100	64	11,5	11,5	78	25	44	36	15	175	235	205	170	70	450	—	—	90	3	32	
—	—	4	—	—	58	50	100	64	11,5	14	78	30	50	50	17	195	260	235	190	80	550	—	—	90	3	32	
—	—	5	5	—	36	66	45	105	70	11,5	14	82	33	53	52	18	220	290	280	210	85	600	—	90	90	2	40
—	7	7	—	65	114	40	140	—	14	14	110	42	56	62	22	280	340	340	255	100	800	—	90	90	1,8	50	

1) Yarımdrevrli el pompalarının boyut numaraları şekilde gösterilen yere vurulur. Örneğin: 2 gibi.

YENİ Standardlar

- I -

KANAT PİSTONLU EL SU POMPALARI STANDARDI

Feyzi ÖZİL

Makina Y. Mühendisi

TSE Teknik Kurulu'nun son kabul ettiği standardlardan biri de halk arasında «Kurbacık Tulumba» diye anılan «El Su Pompaları» standardıdır. Hemen hemen her apartmanda bulunan, çeşitli iş yerlerinde ve çiftliklerde geniş çapta kullanılan el su pompalarının standarda bağlanması halka hizmetin bir yolu sayılır. Zira geniş halk kitlelerince kullanılan bu pompaların sağlam ve kaliteli yapılması önemle üzerinde durulması gereken bir husustur.

Bu pompaların sık sık arıza yapması ve kısa zamanda iş görmez hale gelmesi pek tabii alıcıları zarara sokmaktadır. Hazırlanmış bulunan «Kanat Pistonlu El Su Pompaları» standardı, mecburi olarak uygulamaya konduğu takdirde kaliteyi tamamen garanti edecek niteliktir.

Aşağıda standard hakkında kısa bilgi vermeyi faydalı bulmaktayız.

Standardın başında, pompa ile ilgili önemli tarifler yer almaktadır. Bu meyanda pompanın verdisi şöyle tarif edilmektedir : «Pompanın saatte verdiği su miktarıdır. Birimi litre/saat'tır.» Kanat pistonlu el pompalarının verdisi olarak, normal bir yetişkinin normal bir kuvvet harcaması ile dakikada belirli bir çift basma ile yorulmadan pompayı beş dakika süre ile çalıştırması sırasında beher dakikada belirli bir yüksekliğe basılan su miktarı anlaşılmalıdır.

Bu tip el su pompalarına «kanat pistonlu» denmesinin sebebi de kol hareketi ile pompanın ileri geri hareketle yarınl devir çevrimesinde suyu emmeye ve basmaya yarayan pistonun kanat şeklinde olmasıdır. Pompanın suyu gerisin geri kaçırmadan, verimli olarak çalışması için pistonun gövdeye ve

klepelerin gayet iyi alıştırılmış olmaları, pompanın yapılmasında iyi malzeme kullanılması zorunludur. Standardın malzeme ve işçilikle ilgili bölümlerinde, bu konudaki şartlar ayrıntılı olarak belirtilmiştir.

Standarda göre, bu pompaların pırıncı ve kirdökümünden yapılan iki sınıfı vardır. Kirdökümünden yapılan pompaların iç düzenleri de keza pırıncı yapılmak zorundadır.

Kirdökümün en az 20 kgf/mm² ye, pırıncı malzemenin de en az 15 kgf/mm² ye dayanmaları zorunludur.

İşçilik kısmında kanat piston hakkında aynen söyle denilmektedir: «Pırıncı kanat pistonlar kusursuz dökülmüş olmalıdır. Kanat piston, milin üzerine dökülmek suretiyle tesbit edilmelidir. Pistonun, gövde, emme düzeni ile temaslı olan kısımlarının gayet iyi alıştırılmış olması gereklidir.

Pompa mili uçları, tezgâha bir bağlama pistonla aynı zamanda işlenmelidir. Pistonda klepelerin basıldığı yerler işlenmeli ve taşlanmalıdır.

Klep pimleri de pırıncı yapılmalı ve sürtünme yapmayacak şekilde alıştırılmış olmalıdır. Klepelerin basan yüzeyleri de taşlanmalıdır...»

Standardda pompanın en önemli parçalarından biri olan pompa mili hakkında da söyle denilmektedir : «Çelik milin içeriye gelen başı, gövdedeki yuvala uyacak ve az sürtünme ile çalışacak şekilde işlenmelidir. Milin dışa gelen başı da tezgâhta işlenmeli ve pompa koluna geçecek kısmı konik ve dört köşe kesitli olacak şekilde yapılmalıdır. Bunun da ucunda tesbit somunu için vidalı kısım bulunmalıdır. Milin kapaktan ve salmastra

kutusundan geçen kısımları iyice alıştırılmalıdır...»

Standardın en önemli bölümleminden biri de pompa performansı hakkında verilen bilgidir. Buna göre kanat pistonlu pompalar, yağlanmamış durumda dip ventili veya süzgeç kullanılmadan temiz su ile çalışmada Çizelge : 1'de gösterilen minimum emme yüksekliklerini verebilmelidir.

Çizelge : 1 EMME PERFORMANSI

Pompa boyut numarası tipleri			Vakum metre su
A	B	C	Anma sütunu min.
0	—	—	15 2,5
1	—	1	20 3,0
2	2	2	25 3,8
—	—	3	32 3,8
—	—	4	32 3,8
—	5	5	40 4,6
—	7	7	50 5,0

Okuyucular, bu pompalarla saatte ne kadar su basılabilğini belki merak etmektedirler. Muhtelif pompa tiplerine ve pompa büyütüklerine göre bu pompalarla saatte 780 litre ile 6840 litre arasında su basılabilmektedir.

Standardın diğer bölümlerinde bu pompaların muayeneleri hakkında geniş bilgi verilmektedir. Bu muayene ve deneylerin başlıcaları, basınç, sizdirmazlık ve performansla ilgili olanlardır.

Standardda son olarak pompaların işaretlenmeleri, piyasaya arzları ve nihayet ambalajlanmaları hakkında bilgi verilmektedir. Buna göre, standarda uygun olarak yapılan bir pompa, aşağıdaki şekilde işaretler taşıyacaktır :

- Pompa boyut numarası,
- Firmanın markası veya kısa adı,
- Standard işaret ve numarası,
- Türk malî deyimi ve TM işaretti.

KILIÇOĞLU

Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

SERMAYESİ : 15.200.000,—

E S K İ S E H İ R

Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğla Fabrikası

Her Nevi Kiremit, Tuğla
ve Ateş Tuğlaları

En iyi kaliteli mallarıyle daima
müşterilerinin emrindedir

ADRES : Posta Kutusu 7
İnönü Caddesi No: 59
Eskişehir

Telgraf adresi : KIREMIT
Telefon No. : 1364 - 2105

Standard — 95

TUĞLA, KİREMİT ve ASMOLENLERİ

Tel: 49 58 02

Salı Pazarı Han 7/1
Fındıklı - İstanbul

Tel: 44 81 29

Standard — 89

KİTRE STANDARDI

İbrahim KUTLUTAN

Kitre :

Memleketimizin bazı bölgelerinde sadece «geven» ve bazı bölgelerinde «Geven diken» adı altında tanınan «Astragalus S. p.p.» bitkisinden elde edilen bir maddedir.

Anavatani Türkiye, İran ve Suriye olan bu bitkinin pek çok nevileri vardır. En çok 700-1000 rakamları arasındaki yaylalarda ve orman açıklıklarında doğal olarak yetişmektedir. Karşılardan bakıldığı zaman uçları dikenli yapraklarıyla tipki topraktaki köstebek yuvalarını biçiminde ve bir kirpi görüntüyü verir.

Ege Bölgesi ve Orta Anadolu'da bu bitkiden daha çoğu kitre alınmak suretiyle yararlanılmakta olmasına karşılık, hayvan yemi darlığı çekilen bölgelerde süküllererek dikenleri hafif ateşle ütilendikten ve uفالanıp doğıldıktan sonra hayvanlara yedirilmekte, yakıtsız bölgelerde de içindeki usaresi yüzünden iyi yandığı için tutuşturucu çitra yerine kullanılmaktadır.

Bizde ormanların yan ürünü sayılan bu madde; ticaret borsalarımızda işlem gördüğü gibi çok eski tarihlerden beri yurt dışına da ihraç olunmaktadır. Yalnız vakitçe yıllık üretimi 200 tonu bulan ve değeri oldukça yüksek sayılan kitre üretimimiz, son yıllarda taşış yoluyla kalitesinin bozulması yüzünden düşmüş ve dünya piyasalarındaki ünlü yerini, değerini kaybetmiştir. Öte yanda ise, İran kitresi tersine iyileşerek piyasada üstün değer kazanmıştır.

Kitrenin Üretimi :

Bizde kitre üretimini genellikle yaylalarda hayvanlarını otlatanlar bir ara işi olarak yaparlar. Mevsimi de Temmuz, Ağustos ayılarıdır.

Üretim; bitki gövdesi dibinde gevrelemesine bir çukur açılıp, temizlenerek ve sonra bu işlemde kullanılan özel bir bıçakla gövde üzerinde boyuna çizgiler açılmak suretiyle yapılır. Bu çizgilerden tutkal kıvamında, saydam bir sııntı başlar, 4-5 gün suren bu akıntı sonunda dışarı çıkan madde havanın etkisi altında, ince bir şerit halinde donar, kitreyi meydana getirir. Bitki üzerinde yeteri kadar biriken bu ifrazat, belirli sürelerde ve bitkiye zarar verilmeden kazınır. Sonra ilk çizgiin hemen altında yeni bir çizik daha açılır ve yine toplanan kitre ikinci kez alınır ve bu tempo ile üretim tamamlanır. Bitkiden alındığında yumuşak kıvamda olan kitre temiz yaygınlara serilerek kurutulur, sonra ambalajlanır.

İlk el olan üreticiler ve hattâ bir kısım araçlar yapısı gevrek olan ve küçük bir basınçla kırılıp toz haline gelebilen kitreyi hiçbir ayırama tabi tutmadan olduğu gibi çuvallara doldurup sattıkları için farkında olmaksızın, kitrenin hem miktarı, hem değeri bakımından büyük ziyanolara uğvarlar. Halbuki ambalajlanacak duruma gelen kitre; standardında belirtilen özelliklerine göre sınıflandırıldıktan sonra, içerisinde temiz kâğıt döşenmiş sandıklara veya karton kutulara konulduğu takdirde bu zararların tümü önlenir ve mal değerini bulur.

Kitre ürünümüzün değerini düşüren bir başka neden de, içine karıştırılan kaysı, şeftali, erik ve kıraz gibi ağaçların kedi balı denilen akıntılarının kıritiliyor. Asıl kitre standardlaştırılmakla bunun uygulanmasında söz konusu hile de önlenmiş ve piyasa, aradığı katkısız kitreye kavuşmuş olacaktır. Yine aynı standarda uymakla üreticiler de elde edecekleri iyi kalite kitreyi daha dolgun fiyatlara satmak imkânını bulacak ve emekle-

rinin karşılıklarını rahatlıkla almış olacaklardır.

Kitrenin Kullanış Yerleri :

Kitre; çoğunlukla tekstil sanayiinde, dokumalara sertlik ve parlaklık vermekte kullanılan bir appare maddesidir. Bunun dışında, eczacılıkta, parfümeride, kurşun kalem, tutkal ve boyası sanayiinde, dondurma ve benzeri bazı yiyeceklerde oldukça geniş bir sarf yeri vardır.

Yapısının incelik ve saflığına göre kendi hacminin 40-50 katına kadar su emebilir. Kitreye değer kazandıran başlıca özelliği de işte bu bakımından elverişliliğidir. Kitreye karıştırılan ve ağaç kitresi adı verilen tutkallarda bu emme özelligi çok düşüktür. Onun için, kitrelerimizi değerlendirmeyi düşünenler içlerine bunları karıştırmaktan kesin olarak kaçınmamız gerekdir. Bunun yanı sıra, kitrenin kalitesine etki yapan başka faktörler de vardır :

Rutubet derecesi, üretim sırasında yağmur görüp çamurlanmış olması ve sırası ile, süt beyazdan donuk beyaza ve kreme, açık ve koyu sarıya, açık ve koyu kahveye kadar giden renk değişiklikleri ve bu renklerde görülen lekeler, kırılıklar, kitreye karışmış benzeri veya yabancı maddeler bunların başlıcalarıdır.

Nitekim, kitrenin ince sahifalar halinde olanına piyasada «Yaprak kitre» ve şekilsiz, boğum boğum görüntüdekine «Firde kitre» denildiği gibi, renk yönünden de: «Birinci fiyor», «İkinci fiyor», «Birinci beyaz», «İkinci beyaz», «Birinci piyanto», «İkinci piyanto», «Calo» ve «Çamurlu» tip adları altında tanınmaktadır. Onun için kitrenin bu şekilde sınıflara ayrılmış olup olmaması veya bunların birbirleriyle karışık bulunması ve karış (Devamı 28. sayfada)

kılıçın hakkı onu
yapanla kullanana
aittir

Herkes Akü yapar fakat mühim olan
onun teknigidir

REKLAMCILIK

EAS

TUDOR

* Üstün tecrübe dayanan EAS akülerini
kullanmakla aradaki farkı sizde anlayacaksınız
Sizi yanıtabilecek taklitlerinden şakinmanız
menfaatinizi sağlayacaktır.

KİME SORARSANIZ SORUN
HERKEZ SİZE YİNE **EAS** DİYECEKTİR

EAS - EBONIT ve AKÜMÜLATOR SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ - Yakacık - Kartal Tel: 53 36 53 - 53 36 54

BAŞKA ÜLKELERDEKİ STANDARD KURULUŞLARINI TANIYALIM

ARNAVUTLUK DEVLET STANDARDLAR BÜROSU

KOMISIONI I PLANIT SHTETIT
(Byroja e Standardeve Shtetnore — STASH —)

Doğuşu :

Arnavutluk Devlet Standardlar Bürosu (TSASH), Devletin her konuda ihtiyacı olan standardları kabul etmek amacıyla 1951 yılı Ocak ayında kurulmuştur.

Üyeleri :

Merkezî bir Devlet kuruluşu olması dolayısıyla Büro'nun üyeleri yoktur.

Gelirleri :

Standardlar Bürosu'nun bütün giderleri Devlet bütçesinden karşılanmaktadır.

Kuruluşun Yapısı ve Standardlarının Niteliği :

Arnavutluk Standardlar Bürosu, Devlet Plânlama Komisyonu'na bağlı bulunmaktadır. Millî ekonominin birçok daları ile sıkı münasebette bulunan muhtelif bölümleri vardır. Arnavutluk'ta standardizasyon işlerinin yıllık plânlarda büyük bir yeri vardır. Büronun kadrosu, mühendislerden ve ekonomistlerden müteşekkildir.

Standard tasarıları, firmalar ve bilimsel kuruluşlar tarafından hazırlanıktan sonra, sorumlu bakanlıkların kontrolünden geçerek Devlet Standardlar Bürosu'na gelir. Büro'da, diğer merkezî kuruluşların da temsilcilerinin katıldıkları görüşmelerden sonra standardlar kabul veya reddedilir.

Arnavutluk Halk Cumhuriyetinde kabul edilmiş bulunan bütün standardlar ülkedeki bütün firmalar ve kuruluşlar tarafından mecburi olarak uygulanırlar. Standardlar, ait oldukça grupları ve alt grupları ifade eden harfler ve sıra numaraları ile belirlenirler. 1964 yılı başında, geçici teknik spesifikasyonların ve devlet dairelerinin belirli bir ihtiyacını karşılamak amacıyla yürürlüğe konan özel hükümlerin dışında 800 kadar mecburi standard hazırlanmış bulunuyordu.

Büro, standardlara ilâveten, indeksler ve yıllık kataloglar da yayımlamaktadır.

Markası :

Arnavutluk'ta, standardlara uygunluk markası mevzuatı ve uygulamaları hakkında bilgi elde edilememiştir.

TÜRK STANDARDLARI

ENSTITÜSÜ ADINA

SAHİBİ VE BAŞYAZARI : FARUK A. SÜNTER
MÜESSESE MÜDÜRÜ : VELİD İSFENDİYAR
GENEL YAYIN MÜDÜRÜ : M. UYGUNER
MALİ VE İDARİ
İŞLER MÜDÜRÜ : METİN KAYAALP
BU SAYININ SORUMLU
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : İ. TANER BERKÜN

BASILDIĞI YER

: Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Matbaası - Ankara

TELGRAF ADRESİ : STANDARD — ANKARA
TELEFON : 17 91 24
POSTA KUTUSU : 73, Bakanlıklar — ANKARA

İ L Â N T A R İ F E S İ

Tam sahife	1/2 sahife	1/4 sahife
800 TL.	450 TL.	250 TL.

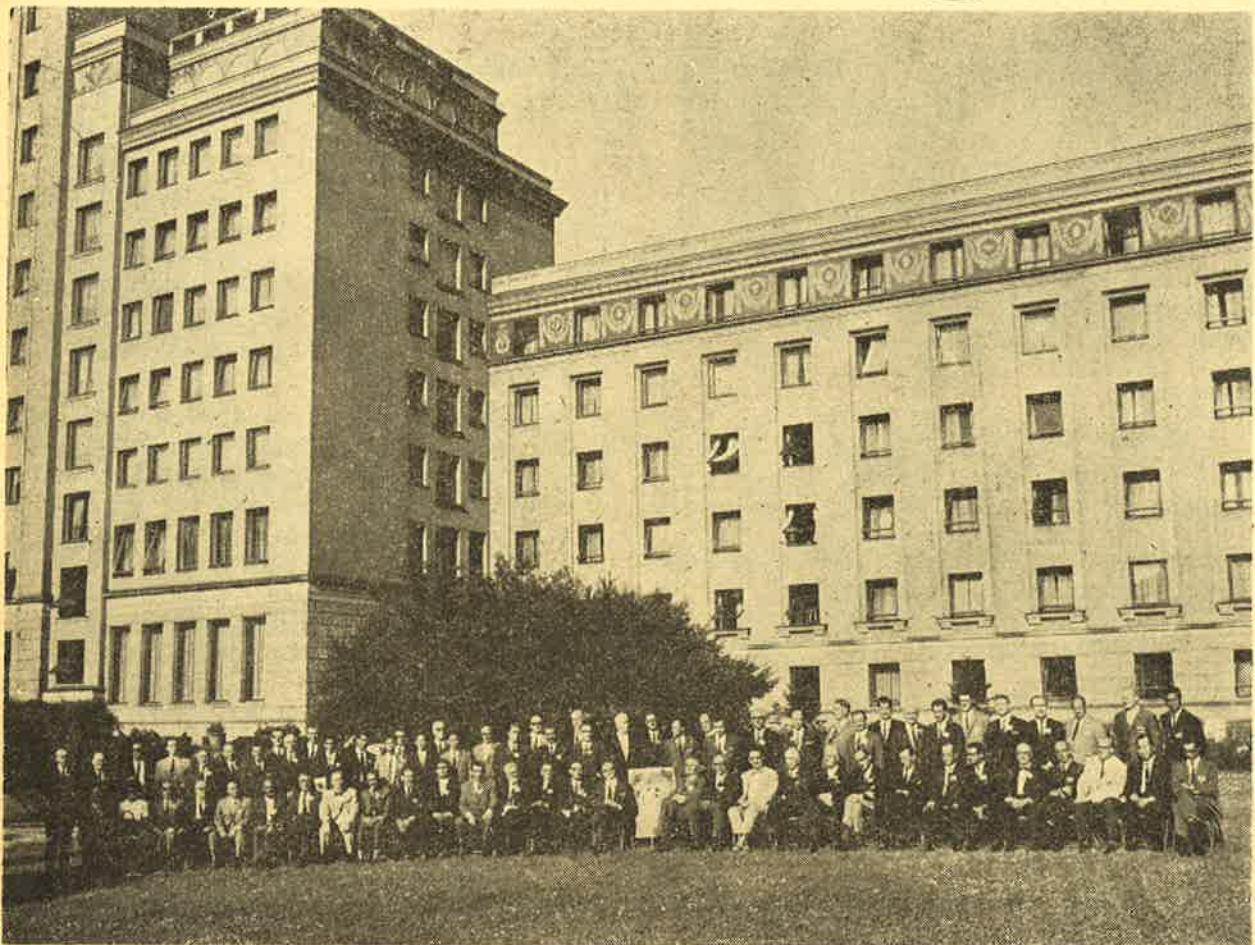
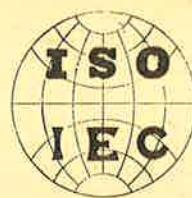
Kapak içeri ve arka kapak 1000 lira.
İlâve renk başına 250 lira fark alınır.

A B O N E Ş A R T L A R I

ADİ POSTA		UÇAK POSTASI
Yıllık	12 Lira	ücreti İlâve edilir.
6 aylık	6 Lira	Abone bedeline uçak postası
Sayıtı	1 Lira	

Yazilar, Derginin ve yazarin adı amilarak ıktibas olunabilir.

Standard Dünyasından Haberler

IEC Genel Kurulu'na katılan delegeler toplantıların yapıldığı binanın önünde toplu halde görülmüştür.

MİLLETLERARASI ELEKTROTEKNİK KOMİSYONU PRAG XXXII. GENEL TOPLANTISI

Prag — (Özel Muhabirimizden)

Milletlerarası Elektroteknik Komisyonu, XXXII. Genel Toplantısını bu yıl 11-25 Temmuz tarihleri arasında Çekoslovakya'nın Prag şehrinde yapmış ve bu toplantıya 40 kadar ülkenin 929'u delege, 42'si görevli veya çeşitli milletlerarası kuruluşların gözlemcisi olmak üzere 971 aktif ve 324 kişi de refakatçi olarak 1295 kişi katılmıştır.

Kısa adı ile IEC, 60'ı aşan teknik komiteleri olan bir teşekkül-

dür. Bu komitelerin kuruluş ve çalışmalarını bütün üye ülkelerin temsilcilerinden meydana gelen Konsey düzenler. Konsey, ayrıca kendisi arasından bir «Aksiyon Komitesi (Yönetim Kurulu)» ve bir de Başkan ile bir Muhasip Üye seçer. IEC'yi Konseyden aldığı yetkilerle bu Komite yönetir.

Teknik komiteler kendi çalışmalarının gerektirdiği zamanlar (ortalama iki yılda bir) toplanır. Teknik komite çalışmalarına üye ülkelerden isteyenler katılmakta serbestirler.

Konsey ise her yıl toplanmaktadır. Bu toplantıların yapıldığı yerde ve aynı tarihlerde normal olarak 30-40 kadar teknik komite ve Aksiyon Komitesi toplantıları da düzenlenenekte ve böylece yapılan çalışmaların tümüne Genel Toplantı adı verilmektedir. İşte bù defa Prag'da yapılan da bu Genel Toplantıların otuz ikincisi idi.

Bu toplantılarla ortalama olarak 1000 kadar delege ve refakatçi katıldığı için ev sahibi ülke önemli maddi ve manevi kulfetler yüklenmektedir. Ancak, bu delegeler ya

resmî temsilci veya hukukî da büyük elektrroteknik ve elektronik endüstrileri kurumları tarafından görevlendirilen kimseler oldukları için, toplantı yapılan ülkeye milyonlarla ifadesini bulan döviz getirmek suretiyle oldukça önemli faydalalar sağlar.

Mutad olaraq ev sahibi ülkeler bir yıl önce yapılan Genel Toplantı aratmayacak şekilde ağırlama programı düzenlerler. Açılmış ve tanıtıma kokteyli, bazan o ülkenin Başbakanının verdiği mükellef ziyyaretler, bir hafta sonunu kaplayan turistik geziler, delegeler için teknik geziler, refakattaki bayanlar için hemen her gün ayrı bir gezi ve nihayet an'anevi vedâ ziyyafeti, IEC Genel Toplantılarının kaçınılmaz içapları haline gelmiştir. Bütün binalar ev sahibi ülkeye yukarıda da işaret edildiği gibi, maddî ve manevî külfetler yüklemekle beraber, turistik bakımından o ülkenin ve halkın en az otuz yabancı millet mensuplarına tanıtılması gibi manevî bir kazancın yanısıra küçümsemeyecek döviz geliri de sağlar.

Bu yılıki Genel Toplantı da, Çekoslovakialar tarafından, IEC geleneklerine uygun ölçüler içinde ve iyibir organizasyonla başarılı oldu.

Yukarıda Genel Toplantı için verilen tariften de anlaşılacağı üzere, Prag'da, 11-25 Temmuz tarihleri arasında bir Konsey, iki Aksiyon Komitesi ve 39 ayrı teknik komite toplantıları yapılmış ve bu toplantılar 129 KomiteXgün'e baliğ olmuştur. Çalışmaların amacı, endüstrideki en son gelişmelerin ışığında milletlerarası ölçüde ve milletlerarası anlaşma ile millî standartlara esas teşkil etmesi temenni edilen «Tavsiyeler» hazırlamaktır.

Uzun çalışmalar sonunda meydana getirilen «Tavsiyeler», Aksiyon Komitesi'nin kararı ile IEC'ye maletilerek bastırılır ve ilgililerin yararlanması sunulur.

Aşağıda,

- a — Konsey,
- b — Aksiyon Komitesi,
- c — Teknik komiteler

in bu yılıki çalışmaları hakkında toplu bilgi verilmeye çalışılmıştır.

a — Konsey Toplantısı :

Türkiye ve TSE Temsilcisinin de katıldığı Konsey toplantısı, 20 Temmuz 1967 günü saat 9.00'da Hotel International salonlarında baş-

lamış ve öğle tatilinde Çekoslovak Standardlar Enstitüsü'nün delegelere verdiği yemekten sonra akşam saat 19.30'a kadar devam ederek gündemindeki bütün maddelerin görüşülmüşünü tamamlamıştır. 17 maddelik gündemde, kayda değer olan konuların sonuçlarını, gündemdeki sıralarına göre özetliyoruz :

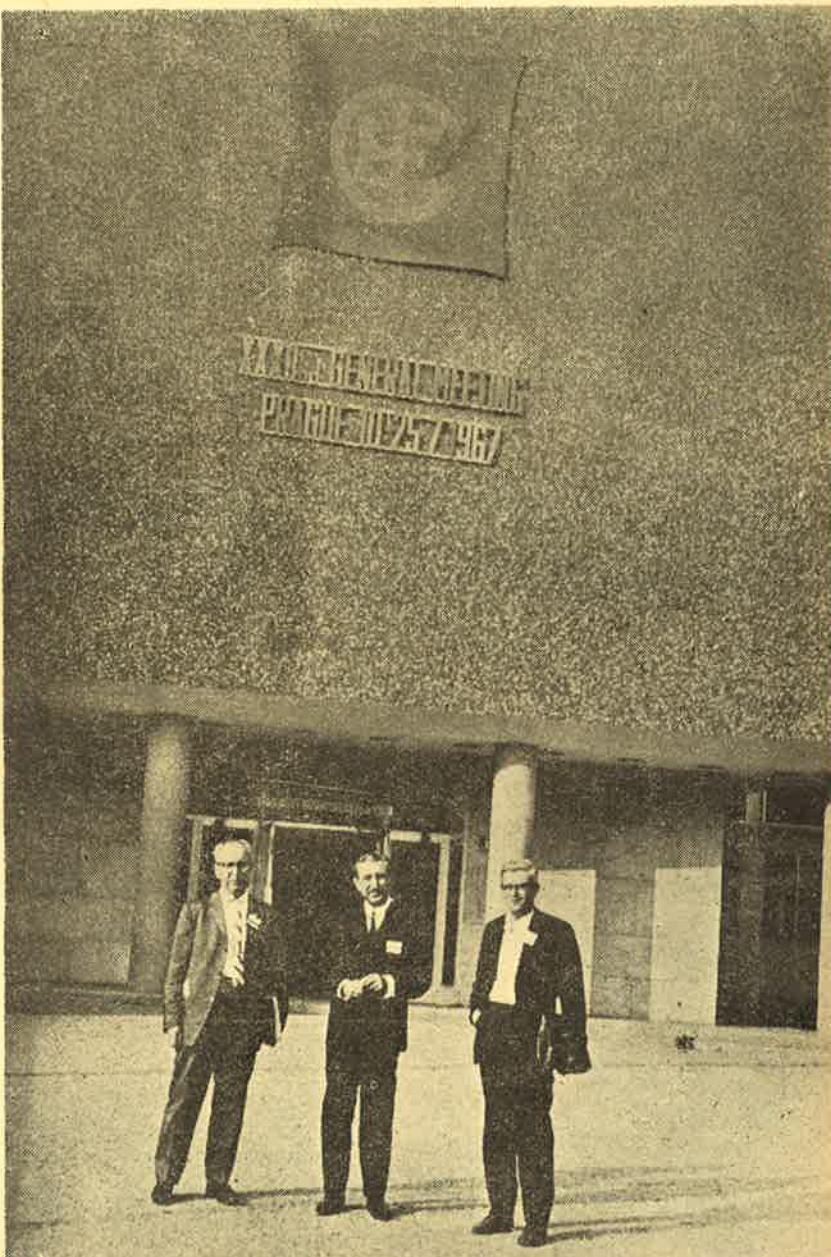
1) UNESCO ve UNIDO tarafından IEC'ye yapılan müracaat hakkında Çalışma Grubunun hazırladığı rapor müzakere edilmiş ve IEC'de «Binalarda Elektrik Tesisi» adlı bir Teknik Komitenin kurulması karara bağlanmıştır.

2) IEC'nin 1966 yılı Çalışma Raporu okunmuş ve tasvip edilmişdir.

3) 1968 Genel Toplantısının Londra'da, 1969 Toplantısının Tahran'da yapılmasına karar verilmiş, 1970 Toplantısının Washington'da yapılmasına dair A.B.D. teklifine karşı Kore Temsilcisinin, Toplantıya katılacak delegelere B. Amerika Hükümetince vize verilip verilmemesi hususunda ileri sürdürdüğü mütalâa dolayısıyla davet teklifinin Aksiyon Komitesince incelemesine karar verilmiştir.

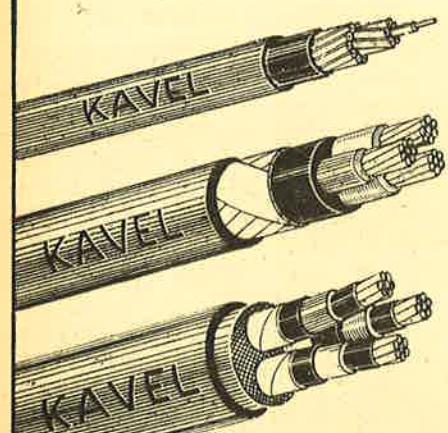
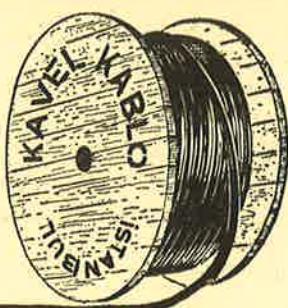
4) 1966 yılı Denetçiler Raporu okunarak tasvip olumuştur.

(Devamı 25. sayfada)

Toplantıya katılan Türk Heyetinden bir Grup Çekoslovak Standardları Enstitüsü önünde (Ortada TSE Yönetim Kurulu üyesi Prof. Haldun Gürmen)

KAVEL

- PLASTİK İZOLELİ ELEKTRİK İLETKENLERİ
- YERALTI KABLOLARI (Yüksek ve alçak gerilim 240 mm² ye kadar)
- EMAYE BOBİN TELLERİ (10.10 mmØ - 3 mmØ)
- SUNİ DERİ ve YER MUŞAMBALARI

Yeraltı Kablosu NK-NKBA'ya nazaran üstün özellikleri taşıyan
YVV (NYY) YVMV (NYCY)
YVSV (NYFY) YVMHV (NYCEY)
Kablolarda ve her tip İletkenlerde KAVEL markası standartlara uygunluğun ifadesi ve üstün kalitenin sembolüdür.

KAVEL KABLO ve ELEKTRİK MALZEMESİ A. S.
İSTİNYE - İSTANBUL

Telefon : 63 34 00 - 63 34 01

Telgraf : KAVELKABLO - İstanbul

Standard — 91

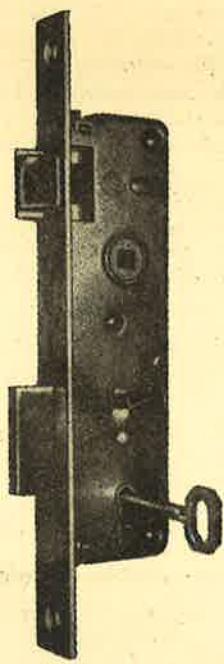
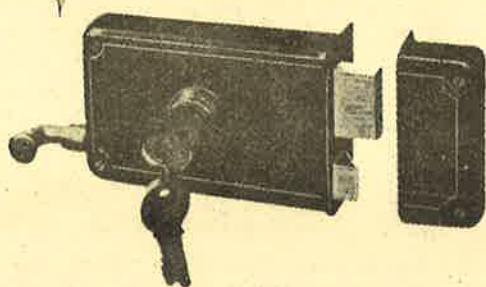
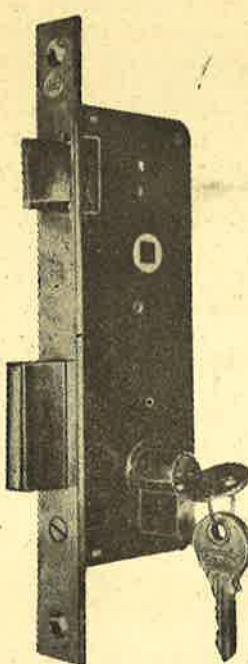
ITO KİLİTLERİ

SİLİNDİRİ (YALE TİPİ) KİLİTLERİMİZİN ÖZELLİKLERİ :

- Anahtarlarımız, yeni gümüş (FAKFON) alaşımındandır.
- Kilit Bareleri, 5 fişeli olduğundan açma ihtiyimali yüzbinde birdir.
- Fişe yayları FOSFOR BRONZ yay malzemesinden imâl edilmiştir.
- Kilit yayları (Din : 17200 ve Din : 17222) hakiki yay çeliğindendir.
- Ayna, Dil ve sürgüler tamamen PİRİNÇTEN yapılmıştır.

ÇEŞİTLERİMİZ :

GÖMME VE MAKARALI GÖMME
GÖMME SİLİNDİRİ VE MAKARALI
SİLİNDİRİ TİRAJLI
SİLİNDİRİ EMNİYET KAPı KİLİTLERİ

UMUMİ SATIŞ MERKEZİ : Tel : 27 90 00
Mustafa Kurtkaya - Nöbethane Cad. 25/2 Sırkeci - İstanbul

FABRİKA : Tel : 21 59 12
İto Kilit Fabrikası - Topçular Kışla Cad. 123 Rami - İstanbul

Standard — 92

(Başteraftı 23. Sayfada)

5) 1968 yılı için yine eski de-netleme müessesesi Denetçi olarak görevlendirilmiştir.

6) 1968 Bütcesi için Muhasip Üyünün teklifi müzakere edilerek kabul edilmiştir.

7) ISO ile olan ilişkiler gözden geçirilmiş, ISO Genel Sekreterinin konuşması dinlenmiş ve ISO ile olan işbirliği hakkında bazı temenniler belirtilmiştir.

8) Milletlerarası Kanunî Met-roloji Teşkilâti (OIML) ile işbirliği esasları karara bağlanmıştır.

9) Başkanlığa üç yıllık yeni dö-nem için tek aday, Electricité de France Müşavirlerinden A. Ailleret oybirliği ile,

10) Üç yıllık Muhasip Üyeliğe süresi dolan eski muhasip Mr. Knowles oybirliği ile seçilmişlerdir.

11) Avrupa Ekonomik Konse-yi'nin milletlerarası elektroteknik standardları hakkındaki temennisi ile ilgili İsviçre teklifi kabul edilmiş, ve gündemde başka görüşülecek madde kalmadığından toplantıya son verilmiştir.

Bu toplantıda verilen aralarda olsun, ögle yemeğinde olsun, çeşitli ülkelerin delegeleri özel olarak çok faydalı fikir alış verişinde bulunmuşlar, dostluklarını ilerletmişler ve karşılıklı anlayış havası içinde IEC'nin hayatıyetini devam ettirebilmesi için gerekli şartların müna-kaşalarını yapmak fırsatını bulmuşlardır.

**b — Aksiyon Komitesi
Toplantıları :**

Aksiyon Komitesi, 13 ve 25 Temmuz tarihlerinde olsak üzere iki toplantı yapmış ve yüklü gün-demindeki maddeleri karara bağlamıştır. Bu kararlar arasında ö-nemli olanlar aşağıda özetlenmiştir :

1) 3 No.lu Çizim Semboller Komitesi Başkanlığına :

Mr. E. Georgii (İsviçre)
31 No.lu Patlayıcı Atmosfer için Elektrik Cihazları Komitesi Baş-kanlığına :

Prof. W. Maas (Hollanda)
47 No.lu Yarı-İletken Tertipler Komitesi Başkanlığına :

Prof. R. L. Pritchard (A.B.D.)
58 No.lu Yüksek İletimli Mal-zemenin Özgül Direnç Ölçümlesi Metodları Komitesi Başkanlığına :

Mr. J. L.Thomas (A.B.D.)
62 No.lu Tıbbî X-Işını Teçhizati Komitesi Başkanlığına :

Prof. Fossati (İtalya)

63 No.lu Tesisat Sistemleri Ko-mitesi Başkanlığına :

Mr. G. L. Moses (A.B.D.) ve aynı Komitenin Sekreteryalığına Sovyet Rusya Millî Komitesi tayin edilmişlerdir.

2) TC/1/Terimler, TC/10/Sıvı ve Gaz Dielektrikler, TC 17/Anahtarlar ve Kontrol Tertipleri, TC 21/Akü-mülâtörler, TC 22/Statik Güç Çe-viricileri, TC 35/Pil ve Bataryalar, TC 37/Paratonerler, TC 38/Ölçme Transformatörleri, TC 39/Elektron Tüpleri ve Valfleri, TC 40/Elektronik Teçhizat için Kondansatörler ve Dirençler, TC 45/İyonize Edici Işın-lamalar ile İlgili Olarak Kullanılan Elektriksel Ölçme Cihazları, TC 46/Telekomünikasyon Teçhizatı için Kablolar, Teller ve Dalga Kılavuza-ri Komitelerinin raporları karara bağlanmıştır.

3) Altı ay kaidesi uyarınca an-kete konacak tasarılar tesbit edilmiştir.

4) Elektroteknik vokabülerinde yapılacak değişiklik ve ilâveler hakkında prensip görüşmeleri ya-pılmıştır.

5) Tesisat boruları için ayrı bir teknik komite kurulmayarak TC 23'ün bu konu ile ilgilenmesi uygun görülmüştür.

6) «Rating» teriminin tarifini tesbit etmek üzere 1 numaralı Teknik Komite Başkanının yönetiminde çalışacak bir «Çalışma Grubu» nun kurulmasına karar verilmiştir.

7) Ayrıca diğer bazı hususlar ile birlikte teknik komitelerin Prag toplantılarında vardıkları sonuçları belirten raporlar da karara bağlanmıştır.

**c — Teknik Komite
Toplantıları :**

Teknik komitelerin toplantılarına 929'u delege ve 42'si görevli

olmak üzere 971 kişi katılmış ve 129 Komite Gün'lük çalışma yapılmıştır :

1) Toplantının yapıldığı yerin Prag olması, Çekoslovak'lara şimdîye kadar sağlamak fırsatını bulamadıkları bir imkân yaratmış ve ev sahibi olmaları dolayısıyle 147 Çekoslovak elektroteknik endüstri-si mensubu bu milletlerarası sevi-yede çalışmalarla katılarak büyük ölçüde faydalananmışlardır.

2) Yine yukarıda belirttiğimiz sebepten, özellikle Doğu Bloku ül-kelerinden toplantılara rekord sevi-yede katılma sağlanmıştır.

3) Ev sahibi özelliğini haiz Çe-koşlovak'a bir tarafa bırakılırsa, katılanların sırası ile, Fransa, Al-manya, İngiltere, İtalya, uzaklıguna rağmen A.B.D., İsviçre, Polonya ve S. Rusya'dan çok fazla oluşu, e-lektronik endüstrisinde ileri olan bu ülkelerin IEC çalışmalarına ver-dikleri önemi ortaya koyması ba-kımdan ilginçtir.

4) Teknik komitelerin konula-ri itibariyle, Yurdumuzdan katılan delegelerin sadece akademik kari-yer mensubu kimseler olması, bu defaîk tabîî bir durum olarak kabul edilebilir. Nitekim, memleketi-mizdeki elektroteknik endüstrisi ile ilgili teknik komite çalışmalarına karşı ilginin başlamış ve gelişme istidâsi göstermeye oluşu, mem-nuniyetle kayda değer seviyeye u-laşmıştır. Bu vesile ile Akümlâ-tör Teknik Komitesinin toplantılarından birini Ankara'da TSE Mer-kezinde yapmış olduğunu hatırla-mak ve elektrik kabloları ile ilgili teknik komitelerin 1967 Ekim'inde yine Ankara'da TSE Merkezinde toplanacaklarını düşünmek, bir başlangıç olarak sevindirici husus-lardır.

İş Adamları

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ

Okuyor

Türkiye ve Dünya'da cereyan eden iktisadî olayları yakından takip edebileceğiniz yegâne gazete

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ'dir

Abone için müracaat :

Şehit Teğmen Kalmaz Cad. No. 30 — ANKARA

**RESMİ SEKTÖR,
KABLO SATICILARI ve
MÜTEAHHİTLERİN DİKKATİNE..**

SURTEL

KABLO SANAYİİ Kol. Şt.

**Üstün kalite, Lâboratuvar kontrollu Türk standartlarına
uygun kablo imâl eden fabrikamız**

NYCY yeraltı kablo

Çeşidini satışa arzetmiştir.

3 × 2,5 + 2,5 mm ² 'den	3 × 185 + 95 mm ² kadar	NYCY kablolalar
2 × 1,5 mm ² 'den	4 × 10 mm ² kadar	TP (NYBUY) kablolalar
2 × 1,5 mm ² 'den	4 × 16 mm ² kadar	TT (NYM) »
2 × 1,5 mm ² 'den	3 × 185 + 95 mm ² kadar	NYY »
1,5 mm ² 'den	185 mm ² kadar	T(NYA) »

TTY (Kapoten), Telefon, TTR (Plâstik NMH), Kordonlar, Kumanda kabloları

**Hususî sipariş bilumum Plâstik Kablolalar için fabrikamız
Müşterilerimizin emrindedir.**

% 100 Türk Sermayesi
% 100 Türk Emeği
% 100 Türk İşçiliği

**SURTEL KABLO SANAYİİ Koll. Şti.
Muhtar Yalın ve Ortakları**

Bankalar, Okçumusa Cad. No: 80
Karaköy — İSTANBUL
Telgraf: SURKABLO Telefon : 44 65 83
İstanbul 49 97 90

BANGKOK RAPORU

«Bu yazı, Yeni Zelanda Standardları Birliği'nin yayın organı New Zealand Standards Bulletin adlı derginin Nisan 1967 sayısından alınmıştır.

Dünyanın çeşitli bölgelerinde millî standardlaşdırma çabalarını daha da geliştirmek ve bu konuda işbirliği sağlamak amacıyla bölgesel çalışmalar yapılmakta olduğunu okuyucularımız hatırlayacaklardır. Bu arada, Güney Amerika ülkelerinin COPANT adı altında ve Türkiye ile İran ve Pakistan'ın da RCD Programı çerçevesinde yaptıkları standardlaşdırma işbirliği çalışmalarını belirtmek mümkündür.

Aşağıda, bu defa Asya ve Uzak Doğu ülkelerinin girişikleri işbirliği teşebbüsleri ile ilgili en son bilgileri bulacaksınız.»

1966 Aralık ayında, Yeni Zelanda Standardları Birliği Komiteler Sekreterliği Şefi Mr. Neil McDonald, Thailand'in Başkenti olan Bangkok şehrini ziyaret etti. Birleşmiş Milletler tarafından ECAFE bölgesine dahil ülkelerin millî standard enstitülerini geliştirmeye konusunu tartışmak amacıyla düzenlenen Çalışma Grubu toplantılarına katıldı.

«Asya ve Uzak Doğu Ekonomik Komisyonu» anlamındaki İngilizce kelimelerin baş harflerinden ibaret bulunan ECAFE, Birleşmiş Milletler'in Teknik Yardım Bürosu ile işbirliği halinde çalışır. Bölge de milletlerarası ticarete konu olan madde ve mamüllerin standardlaştırılması ve böyle bir standardlaşdırma seviyesine erişebilmek için yapılacak çalışmaların metodları ile çok yakından ilgili bulunmaktadır.

12 üyeden meydana gelen Çalışma Grubu ise, bölgede, endüstriyel standardlaşdırma için alınacak tedbirler konusunda ECAFE ülkelerine gerekli tavrımlarla bulunabilecek nitelik ve yeterlidir.

Yeni Zelanda'dan başka, adı geçen Çalışma Grubunda, temsil edilen ülkeler şunlardır : Avustralya, Çin Cumhuriyeti (Taiwan), Hindistan, Endonezya, İran, Japonya, Güney Kore, Malaysia, Filipinler, Singapur ve Thailand. Hindistan Standardları Enstitüsü (I.S.I.) Genel Direktörü Dr. A. N. Ghosh, işbirliği ile Grup'un Başkanlığına seçilmişdir.

Bangkok toplantılarının açış konuşmasını yapan ECAFE İcra Sekreteri U Nyun, standardlaşdırmanın önemini ve daha sonra Asya Standardları Komitesi adını alacak olan bir bölgesel standardlar komitesinin kurulması gereğini belirttikten sonra, ECAFE bölgesinde gittikçe artan ve genişleyen bölgesel faaliyetleri anlatmış, bu arada Asya Karayolu Projesi, son Asya Ticaret Fuarı ve standard çalışmaları da dahil olmak üzere yukarıda belirtilen çalışmaların finansmanını sağlayacak olan Asya Kal-

kimma Bankası'nın kuruluşu gibi olayları örnek olarak göstermiştir.

Model Yapı Tüzüğü :

Toplantıların iki günü ECAFE ülkelerinde mevcut millî standard kuruluşlarının gelişmeleri ve karşılaşlıklarla problemleri tartışmakla geçmiştir. Mr. McDonald, Yeni Zelanda Standardları Birliği'nin Standard Model Yapı Tüzüğü hazırlama konusuna verdiği önemi belirtmiş ve bu konu hakkında —henüz tam bir başarı elde edememekle beraber— çalışmalar yapan Hindistan Standardları Enstitüsü tarafından geniş ilgi ile karşılanmıştır.

Endonezya ise, şimdilik Yeni Zelanda Standard Model Yapı Tüzüğünü uygulamaktadır.

Test İmkânları :

Görüşmeler sırasında, nihai mamüller kadar, test konusuna ve üretim metodlarının kontroluna verecek önem üzerinde de geniş bir ilgi ile duruldu. Çalışma Grubu toplantılarına katılan bütün ülkeler, hem ihracat hem de ithalatı kapsamı içine alacak bir kalite kontrolü sisteminin kurulması hususunda görüş birliğine vardılar. Singapur, standard hazırlayacak bir kurumun yanısıra test görevlerini yerine getirecek araştırma laboratuvarlarının da gereği üzerinde önemle dardu. Ayrıca, düşünülen sistemin karşılaşacağı problemler de tartışıldı. İran, içinde bulunan güçlüklerle örnek olarak, farklı standarda göre testleri de yapılmış bulunan bir parti kuru mevva sevkiyatında, malların alıcı tilke tarafından reddedilişi olayını gösterdi.

Asya Karayolu :

ECAFE ülkelerinin, kendi arasında standard ve benzeri dokümanları mübadele etmeleri konusu, işbirliğinin önemli bir veçhesini teşkil etmektedir. Asya Karayolu Projesinde ise, işbirliği hayatı bir örem taşımaktadır. Örneğin, bütün yol boyunca standard vol işaretlerinin kullanılması özellikle tavsiye şayan görülmüştür.

Diger taraftan terminoloji, ambalajlama, elektrik emniyet standartları ve S I ünitelerinin kullanılması konularında da işbirliği yapılması hakkında görüş birliğine varılmıştır.

Metrik Sistem :

Toplantılar sırasında metrik sisteme dönüsün sağlayacağı avantajlar üzerinde de durulmuştur. Avustralya delegesi, memleketinde endüstrinin bu değişikliğe karşı gösterdiği reaksiyonun ölçülmesi ve Avustralya Hükümeti için metrik sisteme geçiş programı hazırlanması konularında Avustralya Standardları Birliği'nin oynadığı önemli rolü anlattı.

Asya Standardları Komitesi :

Standardlaşdırma konusunda bir bölgesel komitenin kurulması oybirliği ile kabul edildi ve Çalışma Grubu, bu komitenin standard hazırlama işini görmesi yolundaki bir teklif ise, böyle bir faaliyetin ISO ve IEC çalışmalarına bir müdahale teşkil edebileceği endişesi izhar edilmek suretiyle cevaplandırılmış ve reddedilmiştir. Komite, çalışmalarında, standardlaşdırma alanındaki fikir ve anlaşmazlıkların, farklı görüşlerin karşılıklı olarak üye ülkelerle iletilmesi ve ortak bir çözüm yoluna ulaşılması hedefine ulaşma çabası ile iktifa edecektir. Mevzuat yönünden bazı karışıklıkların çıkması endişesi ile, standarda uygunluk markalarına bölgesel bir anlam verilmesi yolundaki tavyise için vaktin henüz erken olduğu kanısına varılmıştır.

İlgili ülkeler Asya Standardlar Komitesinde temsil edilinceye kadar Birleşmiş Milletlerden herhangi bir para yardımı yapılmamıştır. Bu bakımından, Hükümetlerin kendi standard kuruluşları ile, Komitede temsil edilme konusunda temasta bulunmaları görüşünde birleşildi.

Asya Endüstriyel Kalkınma Konseyi :

Asya Endüstriyel Kalkınma Konseyi, Çalışma Grubunun raporlarını devamlı olarak incelemektedir. Asya Standardlar Komitesinin kurulması hususundaki Grup tavyisi kabul edilirse, Ekonomik Komisyon Nisan'da yapacağı toplantıya onaylanmak üzere sunulacaktır. Daha sonraki bir tarihte de —muhtemelen 1968'de— ilgili hükümetler Komitenin ilk toplantısına katılacak temsilcilerini seçmeye davet edileceklerdir.

İhracatta ve İthalatta Standard Kontrolü

(Baştarafı 9. Sayfada) uygunluğunun Hükümetçe kabul edilen mütəber bir müessesesinin raporu ile tevkik edilmesi halinde» denetleme yapılmadan ithâl mümkün olabilir. Böyle olmayan hallerde denetleme yapılır, standarda aykırılık olmazsa bir belge verilir, ambalajları üzerine de bir işaret konulur ve malın ithâline izin verilir. Standarda aykırılık bulunduğu anlaşılan hallerde mal reddedilir ve keyfiyet beyannameye yazılır, gümrük idaresine de bildirilir.

Nümune alınmasına lüzum görülen hallerde evvelce açıklandığı üzere işlem yapılır.

«Standarda uygunluğunu gösteren denetleme belgesi olmayan malların ithâli yasaktır.» Taşit kumanyaları ile yolcu beraberinde gelen mallar ve dış ülkelerden gönderilen nümuneler ve armağanlar bu Tüzük hükümlerine tabi değildir.

KİTRE STANDARDI

(Baştarafı 19. sayfada) sıkılık oranları da şüphesiz kitrenin kalitesi bakımından önemlidir.

Sonra piyasada, birinci ve ikinci fiyatla, birinci beyaz kitreler (A) grubu ve ikinci beyazdan, ikinci piyantoya kadar olanları (B) grubu, calo ile çamurlu kitreler ise, (C) grubu içinde mütalâa edilmektedir.

Kitre standardında bunların tümü bir çizelge içinde ve ağırlık cinsinden toleransları ile birlikte ayrı ayrı gösterilmiş bulunmaktadır.

Kitrenin Muayenesi :

Kitre muayeneleri, parti parti yapılr. Grup, tip ve ambalajları aynı olan kitreler bir parti sayılır.

Muayenede, parti içinden gelişen güzel seçilen, en az beş ambalaj içinden alınacak nümuneler üzerinde yapılır.

Nümune ise; bu ambalajlardan her birisinin alt, üst, orta ve yan taraflarından alınacak birer miktar

kitre karıştırılıp paçal yapıldıktan sonra bunun içinden alınacak 250-500 g kadar kitreden ibarettir.

Muayene yapılrken bu nümenenin standarddaki kalite çizelgesine uygunluğuna bakılarak ona göre grubu, tipi ve kalitesi tayin edilir.

Piyasaya arzedilen kitrelerin ambalajlarında :

Sınıfı, grubu, tipi, net ağırlığı, firma markası veya kısa adı, Türk Standardı işaret ve numarası, Türk Mali deyiği veya işaretti silinmez şekilde, açık ve okunaklı olarak yazılmış olması şarttır.

Kitrenin dış etkilere karşı korunabilmesi için de, gerek bulunduğu depolarda ve gerek taşıma sırasında fena kokulu, nemlilik ve reçek maddelerle temas ettirilmesi standardında ayrıca tavsiye halinde yer almıştır.

TSE, bu eseri ile millî ekonomimizde bir boşluğu daha doldurmuş olmaktadır.

INTERNATIONAL STANDARDIZATION

**CENEVRE'DE YAYINLANAN
MİLLETLERARASI STANDARDİZASYON
TEŞKİLATI'NIN YAYIN ORGANI**

**THE MAGAZINE OF INTERNATIONAL
ORGANIZATION FOR STANDARDIZATION
PUBLISHED IN GENEVA**

Abone olmak için :

For Subscription

**Türk Standardları Enstitüsü
Necatibey Caddesi - ANKARA**

Ücret — Rate :

Bir yıl : 25 TL.

one year

SUMMARY OF CONTENTS

ANNOUNCEMENT

TSE acknowledges with thanks the condolences expressed by national standards institutions within ISO and IEC for the tragic earthquakes which occurred in Turkey in July.

TWO EVENTS ONE RESULT

p. 1

p. 3

In our last issue we had explained that the business of making standards has at last arrived at such a point that satisfactory progress in this field is inevitable, that the Turkish Standards Institution has, in a considerably short time, made more than 500 Turkish standards, that with a proper amount of material support, it can prepare hundreds of standards annually and had pointed out that what we needed most in this situation was not to make standards, but to establish a good method of implementation.

Those who consider standardization important know very well that we have been complaining for years now about lack of inadequate implementation. According to law 132, which constitutes the statutes of TSE, a regulation was made for the compulsory implementation of Turkish Standards, in complying with which a bond was created between TSE and law No. 1705 pertaining to «Prevention of Adultery in Trade and Control of Exports».

Disregarding the fact that very light penalties are contained in law 1705 which dates back to 40 years ago we have the legislation necessary for implementation of standards but lack a body responsible for the implementation of resolutions taken within the framework of this legislation.

It is a fact that no change has occurred in the number of the staff that carried out controls on about 12 agricultural and 11 industrial commodities before TSE was set up. To-day, while the controlling staff is the same as 15 years ago, the number of compulsory standards was increased by 90.

It should be easy to see that the problem is not

a matter of taking decisions and implementing such decisions, but training and putting to work a large staff, equipping those who prepare commodities according to Turkish Standards and enlightening a large number of persons as regards standardization.

In our country, where a speedy economic development is taking place, this need is becoming stronger with the ever increasing number of commodities being prepared both for domestic consumption and exports. It is obvious that thousands of persons are required for the proper checking of compliance of the commodities with the standards.

For this we are faced with the problem of changing the old system of managing with a small number of inspectors and establishing a new order. We have been defending for the last three or four years the opinion that all such organizations as the Chambers of Commerce and Industry, the Commodity Exchanges, Chambers of Engineers and Architects, and Unions of these which can take part in the implementation of standards should supply assistance in the form of personnel. If this can be realized and the desired cooperation is established, the staff existing at the Ministries can take over the control of the new system and it can function efficiently.

A recently conducted course by the Union of Chambers of Commerce and Industry and Commodity Exchanges of Turkey with the support of TSE on «Turkish Standards for Livestock» is an example of what can be done. About 80 men of the profession, administrators and teachers gave the necessary instruction regarding the implementation of Turkish Standards and conducted experiments at slaughterhouses and livestock exchanges. The course proved that experts and inspectors can be trained successfully.

The necessary atmosphere is ready for the full implementation of standards in the agricultural, industrial and commercial sectors. TSE is accomplishing more than expected of it in regard to preparing standards and educating and training personnel.

The Commodity Exchange of Istanbul has demonstrated how the private sector can be useful regarding the implementation of standards.

It is now the duty of us all to increase our efforts towards solving this problem.

EXEMPLARY ACTION OF THE ISTANBUL COMMODITY EXCHANGE

p. 4-5

The Istanbul Commodity Exchange decided to conduct a course to train experts required for the implementation of TS 383 - 387 concerning livestock, even though these standards have not yet been made compulsory but are implemented on a voluntary basis.

This decision was supported by the Union of Chambers of Commerce, Industry and Commodity Exchanges as well as the Turkish Standards Institution.

The object of the course was to train the necessary personnel before these standards were made compulsory and also to avoid any handicaps that may be encountered during implementation. This attempt of the Istanbul Commodity Exchange to make the standards of better use for the country has therefore been considered as exemplary action worthy of appreciation.

The period of the course was 20 days and 78 candidates participated in the course.

The Chairman of the Board of Directors of the Commodity Exchange gave a speech on the opening day of the course and said that the private sector believed in doing what befalls it for the economic development of our country, and that the Exchange attached importance to all the proposals and suggestions made for our planned development and pointed out the importance of standards as well as the necessity for their proper implementation.

Lessons on legislation and commodity exchange were taught at the course and the candidates were subjected to an examination at the end of the course, from which it became apparent that a full concept of standardization had been established in their minds.

On the closing day of the course, TSE's President Faruk A. Sünter addressed the experts on the subject of standardization and thanked the Istanbul Commodity Exchange for conducting a course on the implementation of standards for the first time.

ORGANIZATION OF A STANDARDIZATION BUREAU AT NATIONAL LEVEL

p. 6-8

As our readers remember, during the General Assembly of ISO held in Moscow in the summer of 1967, a series of conferences were arranged under the title of DEVCONF with the joint efforts of the United Nations and ISO.

TSE's President Faruk A. Sünter was asked to deliver a speech on «Organization of a Standardiza-

tion Bureau at National Level» at this conference to which Asian, African and South American countries which are endeavouring to establish their national standardization institutions, were invited.

The Turkish text of Faruk A. Sünter's address, which he repeated upon request, at the Soviet State Standardization Committee, is given in full here.

CONTROL OF STANDARDS IN IMPORTS AND EXPORTS

p. 9

This article gives further information about the Regulation concerning Implementation of Turkish Standards which was published in the Official Gazette in February 1967.

Article 14 - 22 of the said regulation deals with the control of products regarding their compliance with standards, marking on packings indicating such controls, issuing of control certificates and other relevant documents, return of products to producers to complete their compliance with standards, periods of control for different products, rejection formalities concerning products which do not comply with standards, procedure for protesting against rejection, laboratory inspections when required, sampling, submission to arbitrators, and reports to be obtained from arbitrators and board of control.

MY POPLAR FRIENDS

p. 11

In this article the writer holds conversation with poplars, and learns their philosophy and wisdom.

WINE MAKING IN TURKEY

p. 12-15

In this study Prof. Dr. Turgut Yazıcıoğlu first gives a short history of vineyards and wineries in Turkey the beginning of which dates back to Noah. Wine was one of the delicacies offered to the gods during the time of the Hittites. Turkey is full of relics ornamented with garlands of grapes and wine cups.

Prof. Yazıcıoğlu then gives information about the geographic position of Turkey.

The study next deals with the present situation of production, varieties of grapes, varieties and qualities of wine making, classification of regions according to the wine produced, wineries, equipment and factories in Turkey.

STANDARD FOR HAND PUMPS WITH WINGED PISTONS

p. 16-17

The new standard for hand water pumps will be

of great service for the public, as such pumps are used widely as home tools.

To ensure their being used without breakdowns will reduce the losses of buyers of these pumps.

This article summaries the new standard.

STANDARD FOR GUM TRAGECANTH

p. 19

Gum tragacanth is a substance obtained from Astragalus S.p.p. The country of origin of this plant is Turkey, together with Iran and Syria.

Astragalus, after treatment, is used as animal feed in barren regions and as kindling in regions where fuel is scarce. It is also a traditional export product. However, production of gum tragacanth dropped considerably as the quality was lowered due to adultery.

Gum tragacanth is generally produced by shepherds during their idle hours.

Because the product is packed and sold without being subjected to any classification, the producers of gum tragacanth bear great losses both regarding its quantity and its value without being aware of it. It is for this reason that the standard for gum tragacanth will be of great use for our producers and also for our country as the quality of the product offered in foreign countries will be improved.

Places of Use :

Gum tragacanth is mostly used in the textile industry. It is also used in pharmacy, perfumery pencil, gum and paint industry as well as in some foodstuffs such as ice cream.

In proportion with its delicacy of structure and purity it can absorb 40-50 percent more water than its volume. This constitutes its most valuable characteristic. Therefore, our gum tragacanth should be prepared carefully to ensure its purity. The standard by, specifying quality, degree of purity and methods of inspection is of great value in this respect.

STATE STANDARDS COMMITTEE OF ALBANIA

p. 21

This articles introduces the State Standards Committee of Albania to Turkish readers.

THE 32nd GENERAL ASSEMBLY OF THE INTERNATIONAL ELECTROTECHNICAL COMMISSION IN PRAGUE

p. 22-25

1295 Persons gathered in Prague this year be-

tween 11 and 25 July for the 32nd General Assembly of the International Electrotechnical Commission. Of these, 971 were delegates of about 40 countries as well as observers from various international organizations, while the remaining 324 accompanied them.

The International Electrotechnical Commission (IEC) is an organization whose technical committees are more than 60. The setting up and functioning of these committees are regulated by the General Assembly composed of the representatives of all the member countries. The administrative organ of IEC is the «Committee of Action».

The Technical Committees meet whenever necessary, usually once in two years. All member countries are free to join the work of these committees. The General Assembly meets every two years. With it about 40 technical committees hold their meetings.

The host country having to accommodate an average of 1000 persons has to shoulder important material burdens. However, the foreign exchange brought in by the delegates is not negligible.

Usually the host country endeavours to make better programmes than that of the previous assembly. Receptions, cocktail parties, touristic trips, technical trips and programmes for accompanying ladies are inevitable parts of such programmes.

The meetings in Prague this years were carefully planned and successfully organized.

Between 11 and 25 July the General Assembly, two action committees and 39 technical committees were held, and recommendations were prepared in the light of the latest developments in industry.

The General Assembly, in which TSE representatives also participated, was held on 20 July 1967 at the Hotel International in Prague and completed the topics of discussion in the agenda on the same day.

Among the resolutions arrived at were :

- Setting up of a technical committee on «Electrical Installations in Buildings».
- Approval of the IEC Activity Report for 1966.
- Holding the next General Assembly in London in 1968.
- Approval of the IEC Auditors' Report.
- Reappointment of the previous Board of Auditors for the next term.
- Regulating relations with ISO.
- Regulating relations with OIML (International Legal Meteorological Organization)
- Acceptance of Sweden's proposal regarding

the suggestion on international electrotechnical standards of the European Economic Council.

BANGKOK REPORT

p. 27

This is a translation from the April issue of the New Zealand Standards Bulletin, the publication of the Standards Association of New Zealand.

The report contains information about the results reached by the working group, sponsored by the United Nations Bureau of Technical Assistance regarding the attempts for cooperation on standardization among ECAFE countries.

It is understood that such cooperation will be achieved through a regional organization called the Asian Standards Committee.